

DECIZIA nr.153
din 18 februarie 2026

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.1, 2 și 4,
ale art.III pct.1 și 2, ale art.IV și ale art.V alin.(3)–(7) din Legea pentru
modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de
serviciu, precum și a legii în ansamblul său**

Nepublicată

Elena-Simina Tănăsescu	- președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	- judecător
Mihai Busuioc	- judecător
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Benke Károly	- prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, obiecție formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiunile Unite.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.13780 din 5 decembrie 2025 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.4848A/2025.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate** sunt formulate critici de neconstituționalitate extrinsecă și intrinsecă.

4. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, se arată că legea criticată încalcă art.114 din Constituție cu referire la condițiile în care Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege. Contrar normelor de tehnică legislativă, standardelor de bună reglementare și cu încălcarea jurisprudenței Curții Constituționale, expunerea de motive care însoțește proiectul de act normativ nu oferă o justificare reală pentru modalitatea de adoptare a legii propusă de Guvern. Astfel, procedura angajării răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege trebuie să se refere la o situație care, fără a fi extraordinară, necesită o rezolvare ce nu poate fi amânată. Cu privire la condițiile angajării răspunderii Guvernului sunt invocate Decizia nr.1655 din 28 decembrie 2010 și Decizia nr.29 din 29 ianuarie 2020, prin care Curtea Constituțională a statuat că acestea au în vedere: existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea; necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate; importanța domeniului reglementat; aplicarea imediată a legii în cauză.

5. Se arată că nu era îndeplinită condiția referitoare la existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute de legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea. Guvernul a susținut că la elaborarea proiectului de lege a avut în vedere decizia Comisiei Europene privind suspendarea parțială a plăților către România, respectiv a unei sume de 869 de milioane de euro, ce urma a fi alocată României ca urmare a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), cerința Comisiei Europene vizând respectarea condițiilor menționate în jalonul 215, dificultățile economice pe care le traversează România, precum și reconfigurarea pensiilor de serviciu în sensul asigurării exigențelor de echitate între toți beneficiarii de pensii plătite din fondurile publice, cât și ralierea acestor pensii la principiul contributivității. Or, niciunul dintre considerentele menționate nu poate justifica în realitate caracterul urgent al măsurilor ce se intenționează a fi adoptate pe calea angajării răspunderii guvernamentale.

6. Expunerea de motive face referire la Decizia Comisiei Europene nr.3490 din 28 mai 2025, potrivit căreia, pentru jalonul 215 este suspendată plata sumei de 213 milioane de euro, diferența de până la suma de 869 de milioane de euro fiind reținută pentru neîndeplinirea condițiilor referitoare la jalonul 444, respectiv jalonul 121, al căror conținut nu constituie obiect de legiferare al legii criticate. În această decizie, Comisia Europeană a condiționat jalonul 215, în principal, de soluția de impozitare, nu de condițiile de pensionare ale magistraților. Această concluzie are în vedere faptul că după intrarea în vigoare a Legii nr.282/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, prin care au fost revizuite atât condițiile de acordare a pensiilor de serviciu, cât și procedura de impozitare a acestora, România a fost evaluată pozitiv, Comisia Europeană apreciind îndeplinit jalonul 215 din cadrul PNRR.

7. Contrar celor susținute de Guvern, Comisia Europeană nu a criticat dispozițiile ce vizează condițiile de pensionare, astfel cum acestea au fost reconfigurate prin actul normativ anterior precizat, confirmând, practic, reglementarea adoptată. Prin urmare, demararea unei noi evaluări a jalonului 215 de către Comisia Europeană nu a avut în vedere condițiile de pensionare a personalului plătit din fondurile publice, aceasta fiind declanșată de declararea ca neconstituțională a dispozițiilor privind impozitarea progresivă a pensiilor, de către Curtea Constituțională. Subsecvent Deciziei Curții Constituționale nr.724 din 19 decembrie 2024 și faptului că prevederile vizând impozitarea pensiilor nu mai puteau fi puse în aplicare de către Guvern, Comisia Europeană a revenit asupra evaluării inițiale, apreciind că obiectivul din jalonul 215 nu mai poate fi considerat îndeplinit în limitele recomandate.

8. Cu toate acestea, s-a apreciat că au fost îndeplinite măsurile incluse în reformă privind intrarea în vigoare a unui nou cadru legislativ pentru revizuirea pensiilor speciale și alinierea lor la principiul contributivității, dar cu respectarea jurisprudenței Curții Constituționale a României, fiind menționate progresele substanțiale făcute prin Legea nr.282/2023 și validate, ca fiind în acord cu obiectivele generale ale reformei, o rată de înlocuire de 80% pentru magistrați, în condițiile în care Guvernul urmează să aibă în vedere că, la reajustarea procentului aferent venitului obținut, care nu îl poate depăși pe cel obținut în perioada de contribuție, trebuie să țină cont de prevederile deciziilor Curții Constituționale. Ulterior, Codul fiscal a fost modificat prin Legea nr.141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, în vigoare de la 1 august 2025. Această intervenție a avut drept efect taxarea suplimentară a veniturilor din pensii prin aplicarea, pentru partea care depășește 3000 lei, atât a impozitului de 10%, cât și a contribuției de asigurări sociale de sănătate de 10%, impactul asupra cuantumului net al pensiilor de serviciu fiind similar aplicării impozitării reglementate prin Legea nr.282/2023. Practic, prin această taxare suplimentară, cuantumul pensiilor de serviciu a revenit la un nivel similar celui rezultat ca urmare a impozitării progresive stabilite prin Legea nr.282/2023. În consecință, în opinia autoarei obiecției de neconstituționalitate, aceste măsuri de corecție ce au vizat efectele Deciziei Curții Constituționale nr.724 din 19 decembrie 2024 au tranșat pozitiv criticile Comisiei Europene, astfel că intervenția Guvernului asupra condițiilor de pensionare a magistraților nu are la bază recomandări sau critici din partea Comisiei Europene, neexistând o justificare în acest sens.

9. În atare condiții, se consideră că legea prin care se reiterează modificarea de substanță a sistemului pensiilor de serviciu exclusiv pentru magistrați nu vizează, în realitate, cerințe impuse de Comisia Europeană, motivele avute în vedere fiind unele construite artificial, nesusținute de argumente obiective sau de echitate socială.

10. Deși jalonul 215 din PNRR vizează expres diminuarea cheltuielilor aferente tuturor pensiilor de serviciu, fără afectarea standardului de protecție impus de deciziile Curții Constituționale în ceea ce privește pensiile magistraților, proiectul adoptat de către Guvern nu implică modificarea întregului regim al pensiilor de serviciu, ci se limitează exclusiv la categoria magistraților, deși, potrivit unor statistici prezentate public, cuantumul pensiilor magistraților reprezintă doar 8,35% din totalul pensiilor de serviciu din România. Prin urmare, „așa-zisa reformă a pensiilor magistraților” nu are în vedere criterii obiective care să vizeze reducerea cheltuielilor cu toate pensiile de serviciu, motivele expuse prin nota de fundamentare neavând legătură cu cerințele Comisiei Europene.

11. În concluzie, lipsa unei legături reale între argumentul invocat de Guvern cu referire la necesitatea închiderii jalonului PNRR privind reforma în domeniul pensiilor de serviciu, pe de o parte, și conținutul normativ al legii, pe de altă parte, este evidențiată de faptul că, deși elementul-cheie în evaluarea realizată de Comisia Europeană este reprezentat de soluția de impozitare pentru toate categoriile de pensii de serviciu, iar nu de condițiile de pensionare prevăzute de legislația privind statutul magistraților (Legea nr.282/2023 fiind considerată satisfăcătoare pentru îndeplinirea jalonului 215), intervenția Guvernului le-a vizat exclusiv pe cele din domeniul justiției. Or, această împrejurare nu face altceva decât să demonstreze lipsa caracterului urgent al măsurii legislative impuse de Guvern, în condițiile în care nu este deloc clar de ce pentru restul pensiilor de serviciu ar fi posibilă temporizarea intervenției legislative (până în prezent nefiind demarată nicio intervenție legislativă sub acest aspect), iar pentru pensiile de serviciu din justiție este necesară declanșarea unei proceduri legislative cu caracter excepțional, prin care se derogă de la reperele stabilite de instanța de contencios constituțional. În acest sens, se constată că acest aspect a fost analizat deja de Curtea Constituțională în Decizia nr.467 din 2 august 2023, prin care s-a statuat că „Jalonul nr.215 privind reforma sistemului public de pensii face parte din Planul național de redresare și reziliență (PNRR) partea 2, componenta 8 *Reforma fiscală și reforma pensiilor*, care, în contextul problematicii pensiilor de serviciu, menționează necesitatea legiferării «luând în considerare și jurisprudența Curții Constituționale»”.

12. Or, reglementările propuse nu numai că nu au nicio justificare din perspectiva vreunei cerințe a Comisiei Europene, dar, în egală măsură, se constituie într-o veritabilă nesocotire a jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la statutul judecătorilor și procurorilor.

13. Se susține că aspectele menționate nu au fost analizate prin Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025, aceasta referindu-se la respectarea condițiilor extrinseci cu privire la legea anterioară declarată neconstituțională și care, ulterior, a fost respinsă în Parlament.

Or, criticile de față se referă la o cu totul altă lege, context în care trebuie avute în vedere împrejurările diferite referitoare la termenul de îndeplinire a jalonului 215 din PNRR.

14. Argumentele invocate de Guvern în legătură cu situația economică dificilă în care se află la acest moment statul român nu sunt nici acestea de natură să justifice urgența legii, având în vedere că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, o motivare bazată pe argumente de natură economică „ar putea acredita ideea unei urgențe a măsurilor în cauză și a necesității de adoptare cu celeritate a modificărilor legislative dacă ar fi însoțită și de o fundamentare, în conformitate cu dispozițiile Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative” (Decizia Curții Constituționale nr.29 din 29 ianuarie 2020, paragraful 38).

15. Se arată că expunerea de motive a proiectului de lege, contrar art.7 alin.(1) din Legea nr.24/2000, nu conține nicio informație cu privire la impactul financiar asupra bugetului consolidat pe termen scurt sau lung sau cu privire la veniturile și cheltuielile rezultate din aplicarea soluțiilor legislative preconizate. Or, o astfel de fundamentare ar fi fost necesară cu atât mai mult cu cât, din „Expunerea de motive” nu se înțelege cu claritate în ce fel „cea mai amplă creștere produsă în ultimii 30 de ani” a deficitului bugetar, comparativ cu anul anterior, a fost generată de pensiile de serviciu ale magistraților, în condițiile în care cifrele indicate în cuprinsul expunerii sunt aferente anului 2024, an în care nici pensiile și nici salariile din sistemul de justiție nu au înregistrat vreo creștere comparativ cu cele stabilite pentru anul 2023. Referirea generică la „majorarea abruptă a cheltuielilor bugetare exprimate ca procent în PIB, creștere de la 40,6 la 43,5 la sută (...) generată inclusiv de pensii și salarii” nu poate fi invocată drept argument al caracterului urgent al legii, câtă vreme pensiile și salariile din justiție nu au crescut în anul 2024, iar o creștere a pensiilor și salariilor altor categorii de bugetari nu poate justifica măsura legislativă în sine și nici caracterul ei urgent.

16. Intervenția propusă nu argumentează motivele care au stat la baza unui proiect ce vizează exclusiv categoria profesională a magistraților, mai ales, în condițiile în care această categorie profesională este singura a cărei pensie de serviciu beneficiază de protecție constituțională. Se arată că impactul bugetar produs de plata pensiilor de serviciu ale magistraților, comparativ cu restul pensiilor de serviciu ale bugetarilor, este unul nesemnificativ și că doar categoria personalului din justiție este afectată de această lege (nicio altă categorie nefiind vizată de această intervenție legislativă), aspecte ce demonstrează că invocarea situației economice dificile în care se află România constituie doar un pretext pentru o măsură discreționară, fără nicio consecință benefică asupra bugetului de pensii. Nici susținerea conform căreia noua lege urmărește îndreptarea unei inechități ce afectează sistemul de pensii nu este credibilă, în condițiile în care aceasta generează la rândul său o serie de inechități.

17. Se subliniază că legea criticată vizează exclusiv categoria profesională a magistraților, iar nu pe toți destinatarii pensiilor de serviciu, și generează, totodată, o situație care frizează absurdul. Astfel, legea impune pentru pensiile din sistemul judiciar un quantum de 55% din baza de calcul (obținută prin raportare la media veniturilor brute din ultimele 60 luni), dar nu mai mult de 70% din venitul net din ultima lună de activitate. În realitate, prin această măsură quantumul pensiei magistraților se reduce sub nivelul quantumului pensiei celui din sistemul public, în condițiile în care pentru restul categoriilor de beneficiari de pensii de serviciu, quantumul pensiei este stabilit la 65% din baza de calcul, fără a putea depăși 100% din venitul net. Pe lângă această consecință, se adaugă și înăsprirea pentru magistrați a condițiilor de pensionare.

18. Se concluzionează că această măsură, motivată doar formal, fără a avea la bază argumente temeinice și fundamentate legal, exclude categoria profesională a magistraților din rândul beneficiarilor pensiei de serviciu, ceea ce este contrar art.1 alin.(5) din Constituție și jurisprudenței Curții Constituționale.

19. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, se arată că art.I pct.1, 2 și 4 [cu referire la art.211 alin.(1), (3) și (4) din Legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor], art.III pct.1 și 2 [cu referire la art.68⁵ alin.(1) și (2) din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice], art.IV [cu referire la art.29 alin.(2) din Legea nr.361/2023 privind personalul Curții Constituționale] și art.V alin.(5) lit.h)–p) și alin.(7) din legea criticată includ în cuprinsul lor o noțiune nouă, „vechime totală în muncă”, neconsacrată legislativ și nedefinită nici în cuprinsul legii, care permite interpretări multiple, de natură să îi împiedice pe subiecții de drept vizați de reglementare să își previzioneze într-o manieră clară situația, sub aspectul vocației la pensia de serviciu. Se arată că noțiunea „vechime totală în muncă” nu este definită în cuprinsul legii și nici nu sunt prezentate elemente în baza cărora să poată fi determinat sensul acesteia, aspect ce conduce la neclaritatea normei, câtă vreme Legea nr.303/2022, în forma actuală, folosește noțiunile „vechime în muncă”, „vechime în funcție”, „vechime în specialitate” și „vechime în magistratură”. Noțiunea „vechime în muncă” are înțeles diferit în cuprinsul normelor care ar putea constitui dreptul comun (Codul muncii, Legea nr.360/2023 privind sistemul public de pensii); astfel, Legea nr.360/2023 se referă exclusiv la vechimea în muncă, ce include perioade necontributive și perioade asimilate stagiului de cotizare sau cele lucrate anterior datei de 1 aprilie 2001, fiind astfel

indisolubil legată de conceptul de contributivitate; Codul muncii reglementează vechimea în muncă drept activitatea prestată în temeiul unui contract individual de muncă. Interpretarea noțiunii „vechime totală în muncă” în sensul rezultat din legislația din domeniul pensiilor din sistemul public ar putea conduce la excluderea din sfera sintagmei analizate a perioadelor în care persoanele vizate de lege au contribuit în alte sisteme de pensii (spre exemplu, avocații). Se încalcă, astfel, art.1 alin.(3) și (5) din Constituție prin raportare la art.37 din Legea nr.24/2000.

20. Totodată, se arată că art.V alin.(3) din legea criticată, cu referire la sintagma „data pensionării”, este neclar, aceasta fiind, în acest fel, variabilă, determinarea sensului cert al acesteia urmând să fie realizată abia după coroborarea tuturor condițiilor legale de pensionare. Or, reglementând ipotezele derogatorii de la una din condițiile de pensionare (cerința vechimii totale în funcție), prin raportare la „data pensionării” – ca element de calcul care nu poate fi determinat decât ulterior configurării certe a tuturor condițiilor impuse pentru nașterea dreptului la pensionare –, legiuitorul a construit, practic, o soluție legislativă improprie din punct de vedere logico-juridic, bazată pe un raționament de tip circular (*petitio principii*). Se încalcă, astfel, art.1 alin.(3) și (5) din Constituție prin raportare la art.8 alin.(4) din Legea nr.24/2000.

21. Se apreciază că legea criticată încalcă și art.1 alin.(5) și art.124 alin.(3) din Constituție privind principiul securității juridice și al independenței justiției. Astfel, fără a nega dreptul legiuitorului de a modifica regimuri juridice preexistente reținut prin Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025, se reiterează neîndeplinirea de către acesta a obligației de a stabili prin norme tranzitorii reale și efective o aplicare etapizată a noilor condiții și criterii de acordare a pensiei de serviciu, în condițiile în care acesta a creat un sistem de eșalonare a aplicării condițiilor de pensionare necorelat, neclar și nerezonabil, aspect cu atât mai grav cu cât, chiar în privința modului de eșalonare a aplicării condițiilor de dobândire a dreptului la pensia de serviciu, Curtea Constituțională îl sancționase nu cu mult timp înainte, indicându-i, totodată, prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, reperele clare de urmat pentru realizarea unei eșalonări corecte din punct de vedere constituțional.

22. În sensul celor de mai sus se înscriu dispozițiile de eșalonare în privința vârstei de pensionare. Se arată că Legea nr.282/2023 a reglementat o eșalonare rezonabilă a creșterii vârstei de pensionare, însă, prin legea criticată, la un interval foarte scurt de la adoptarea acesteia, legiuitorul a renunțat la respectiva eșalonare și a introdus una nouă, mult mai restrictivă, care, în contextul general al reglementării, este de natură să conducă la încălcarea principiului securității raporturilor juridice prin raportare la principiul independenței justiției, în condițiile în care noul mecanism instituit de legiuitor se îndepărtează semnificativ de la exigențele stabilite de instanța de contencios constituțional în paragrafele 117 și 123–126 din Decizia nr.467 din 2 august 2023. Se invocă avizul Consiliului Superior al Magistraturii, care indică faptul că, sub efectul conjugat al creșterii vârstei de pensionare cu 17 ani (de la 48 de ani la 65 de ani, câte 1 an în fiecare an până în anul 2041) și al eliminării complete a vechimilor asimilate până în anul 2035 (prin diminuarea la fiecare 2 ani cu câte un an a vechimii asimilate recunoscute), peste 45% dintre judecătorii și procurorii în funcție nu beneficiază de nicio etapizare, vârsta de pensionare crescând brusc la 65 de ani, iar pentru aproximativ 21% dintre magistrați tranziția este doar formală, vârsta de pensionare crescând brusc la peste 60 de ani.

23. Se menționează că perioada de tranziție stabilită vizează numai 16 generații de judecători și procurori dintre cei în funcție (cei care îndeplinesc condiția de vechime în anii 2026–2041, deci au intrat în profesie până în anul 2016), ignorând complet toți ceilalți magistrați numiți în funcție începând cu anul 2017, pentru care vârsta de pensionare crește direct la 65 de ani. În al doilea rând, norma tranzitorie nu este aplicabilă nici măcar tuturor magistraților care au o vechime mai mare de 9 ani la data intrării în vigoare a noii legi. Astfel, o parte însemnată dintre magistrații intrați în profesie înainte de anul 2016 și care, formal, ar fi vizați de norma tranzitorie, de fapt, nu mai îndeplinesc condiția de vechime ca urmare a eliminării complete a vechimilor asimilate începând cu anul 2035 și a faptului că până la această dată perioada de vechime asimilată care poate fi valorificată scade cu câte un an la fiecare doi ani. Nici pentru foarte mulți dintre judecătorii și procurorii care fac parte din cele 16 generații vizate formal de norma tranzitorie etapizarea nu este una reală, ci doar proclamată, vârsta de pensionare crescând *ex abrupto* cu o perioadă considerabilă, pentru unele persoane cu peste 10 sau chiar 11 ani.

24. Sunt prezentate o serie de situații de fapt rezultate din aplicarea normelor tranzitorii criticate și se concluzionează că acestea determină o diferență de tratament juridic bazată exclusiv pe vârstă, care creează o inegalitate, fără o justificare obiectivă și rațională. Se subliniază că lipsa caracterului predictibil al legii și încălcarea principiului securității juridice sunt evidențiate și de faptul că soluția legislativă criticată nu reprezintă altceva decât o reeșalonare a unei eșalonări anterioare aflate încă în derulare. Astfel, efectele noii eșalonări se răsfrâng inclusiv asupra unei părți din magistrații aflați în funcție la data pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr.467 din 2 august 2023 și care, la momentul adoptării prezentei legi, trebuiau să beneficieze de dreptul la pensia de serviciu în condițiile formei inițiale a Legii nr.303/2022, dar, întrucât aceasta a fost modificată, intraseră sub imperiul regulilor de eșalonare stabilite prin Legea nr.282/2023, tocmai în considerarea celor stabilite de instanța

constituțională prin decizia menționată. Cu alte cuvinte, persoane care intraseră deja sub efectul eşalonării condițiilor lor de pensionare și care se aflau foarte aproape de îndeplinirea lor se văd a doua oară în situația de a le fi eşalonate condițiile de pensionare, într-o modalitate care îi îndepărtează din nou de perspectiva ieșirii la pensie. O astfel de insecuritate juridică este cu atât mai gravă cu cât afectează un drept la pensie ce face parte din statutul profesional al magistraților, a cărui stabilitate este garantată la nivel constituțional.

25. Se apreciază că eşalonarea vârstei de pensionare pornește de la un moment temporal nereal, arătându-se că, potrivit Legii nr.282/2023, aceasta ar trebui să fie de 48 de ani, și nu de 49 de ani, astfel cum acreditează reglementarea criticată.

26. Din perspectiva cerințelor de predictibilitate și stabilitate juridică, ce alcătuiesc principiul securității legislative, reglementarea unei condiții suplimentare de vechime totală în muncă de 35 de ani (specifică regimului pensiei de drept comun) diluează noțiunea de pensie de serviciu a magistraților, strâns legată de conceptul de „carieră în magistratură”, prin preluarea unor elemente specifice stabilirii pensiei în sistemul de drept comun și aplicarea acesteia la regimul juridic al pensiei de serviciu. Cu atât mai mult, opțiunea inițiatorilor de a condiționa beneficiul pensiei de serviciu de existența unei vechimi totale în muncă de 35 de ani, care poate fi compusă din tranșe de vechime fără legătură cu specialitatea/domeniul juridic, este străină de fundamentul acordării pensiei de serviciu a magistraților. Se menționează că, spre deosebire de regimul juridic general al pensiilor din sistemul public, unde vârsta asiguratului reprezintă, alături de stagiul minim de cotizare, factorul determinant al nașterii dreptului la pensie, în cazul pensiei de serviciu a magistraților importanța principală în ecuația pensiei de serviciu o deține, prin definiție, vechimea în funcția de magistrat, pensia de serviciu fiind indisolubil legată de cariera în magistratură. De aceea, în mod normal, pensia de serviciu ar fi firesc să corespundă ca drept, într-o manieră egală din perspectiva regimului său juridic, unor cariere în magistratură egale.

27. Cu privire la etapizarea eliminării vechimilor asimilate, se arată că norma tranzitorie cuprinsă în art.V alin.(3) din legea criticată nu ar putea profita decât unui număr infim de magistrați, în timp ce pentru majoritatea acestora nu va exista nicio etapizare, ci o eliminare bruscă și iremediabilă a vechimii asimilate, contrar jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la exigențele principiului independenței justiției și al securității juridice în componenta referitoare la așteptarea legitimă a destinatarilor legii.

28. Se consideră că legea criticată încalcă art.16 alin.(1), art.47 alin.(2) și art.124 alin.(3) din Constituție privind principiul egalității, dreptul la pensie și principiul independenței justiției. În acest sens, se menționează că aceasta consacră un tratament diferențiat pentru personalul din sistemul justiției în sensul că numai în privința acestuia diminuează procentul aplicat asupra bazei de calcul pentru determinarea pensiei de serviciu. Astfel, acest procent aplicat bazei de calcul a fost diminuat la 55% spre deosebire de celelalte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu – militari, membrii corpului diplomatic și consular, funcționari publici parlamentari, auditorii Curții de Conturi – care beneficiază de 65% din baza de calcul, iar judecătorii Curții Constituționale de 80% din baza de calcul. La rândul ei, baza de calcul al pensiilor acestor categorii profesionale este stabilită, de cele mai multe ori, ca media veniturilor salariale brute aferente ultimelor de luni de activitate, numărul lunilor fiind stabilit într-o creștere ascendentă, eşalonată în ani, spre deosebire de magistrați, a căror pensie este determinată brusc, prin raportare la ultimele 60 de luni de activitate, fără ca trecerea de la soluția legislativă actuală (48 de luni) la cea preconizată de noua lege (60 de luni) să fie, ca în cazul altor categorii profesionale, eşalonată.

29. Pragul maxim stabilit de lege pentru quantumul pensiei de serviciu a magistraților este cel de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. În schimb, alte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu fie nu sunt limitate la un maxim, fie beneficiază de un prag mult mai ridicat (de exemplu, militarii beneficiază, în temeiul art.30 din Legea nr.223/2015 privind pensiile militare de stat, de un maxim de 85% din baza de calcul, stabilită prin raportare la veniturile salariale brute). Totodată, penalizarea aplicată la baza de calcul în situația lipsei unei anumite vechimi din cea de 25 de ani este de 2% pentru fiecare an lipsă în sistemul justiției, și numai de 1% în privința militarilor, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special. Totodată, cerința vechimii în muncă de 35 de ani instituită prin legea analizată nu se regăsește printre condițiile de pensionare ale niciunei alte categorii profesionale ce beneficiază de pensie de serviciu (militari, polițiști, funcționari publici cu statut special etc.).

30. Se mai arată că pentru nicio altă etapizare a creșterii vârstei de pensionare realizată prin actele normative adoptate până în prezent, fie că este vorba despre sistemul public de pensionare, fie despre sisteme speciale de pensionare, nu au fost avute vreodată în vedere perioade precum cele propuse prin norma analizată (creșterea vârstei de pensionare cu 17 ani într-un interval temporal de 16 ani). Dimpotrivă, au fost prevăzute perioade mult mai mari pentru tranziție, care au permis, spre exemplu, creșterea vârstei standard de pensionare pentru bărbați cu 3 ani într-un interval temporal de 15 ani, respectiv creșterea vârstei standard de pensionare pentru femei cu 5 ani într-un interval

temporal de 20 ani, în cazul sistemului public de pensii, ori creșterea vârstei standard de pensionare cu 4 ani într-un interval temporal de 15 ani, potrivit anexei nr.1 la Legea nr.223/2015.

31. Se mai arată că, în consonanță cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, în nicio altă democrație europeană creșterea substanțială a vârstei de pensionare nu s-a realizat într-o manieră atât de abruptă, care să excludă orice formă de previzibilitate. Astfel, în Franța creșterea vârstei de pensionare cu 2 ani s-a realizat într-o perioadă de 8 ani, câte 3 luni pe an (între 2023 – 2030), în Olanda creșterea vârstei de pensionare cu 2 ani s-a realizat într-o perioadă de 7 ani, între 1 lună și 4 luni pe an (între 2013–2019), iar în Spania creșterea vârstei de pensionare cu 2 ani s-a realizat într-o perioadă de 15 ani, câte 1–2 luni pe an (între 2013–2027).

32. Creșterea vârstei de pensionare a judecătorilor și procurorilor la 65 de ani va genera o discriminare negativă a magistraților care, spre deosebire de alte categorii profesionale care beneficiază de mecanisme de reducere a vârstei standard de pensionare ca efect al unor condiții specifice de muncă, nu au reglementate astfel de mecanisme, deși condițiile de muncă ale magistraților sunt în mod constant deosebit de solicitante, generând un efect de uzură cel puțin similar cu cel avut în vedere de legiuitor când a stabilit mecanismele de reducere a vârstei pentru alte categorii profesionale. Chiar dacă legea propune o modificare a art.211 din Legea nr.303/2022 prin adăugarea unui nou alineat care să instituie o procedură de pensionare anticipată, totuși, se impune a se observa că, și într-un astfel de caz, destinatarul normei (în speță, un magistrat) trebuie să îndeplinească condiția de vechime în funcție de cel puțin 35 de ani, fiind sancționat cu o diminuare de 2% pentru fiecare an care lipsește din vârsta standard de pensionare de 65 de ani, aspect care generează din nou o situație discriminatorie, în condițiile în care o astfel de cerință nu este instituită niciunei alte categorii profesionale care beneficiază de pensie de serviciu.

33. Astfel, se subliniază că modalitatea de reglementare a pensiei de serviciu în cazul magistraților generează evidente situații de inechitate și discriminare comparativ cu celelalte categorii sociale, beneficiare de pensie de serviciu, și impune în mod disproporționat pentru această categorie profesională condiții severe de pensionare, iar, în unele cazuri, chiar iluzorii. Această modalitate de reglementare intră în contradicție flagrantă cu specificul și condițiile exercitării funcției. În acest sens, trebuie avuți în vedere factori specifici, precum obligația de rezervă, cu consecințele ce decurg din aceasta, existența unui regim drastic de incompatibilități și interdicții, complexitatea și volumul foarte mare de activitate, stresul neuropsihic deosebit de ridicat, factori care justifică reglementarea unui regim de pensionare ponderat ca nivel de vârstă și apt să înlăture orice vulnerabilitate la care ar fi supus un magistrat.

34. Se mai învederează că, deși principiile care guvernează regimurile de pensii de serviciu ale judecătorilor Curții Constituționale, cât și ale celorlalți magistrați sunt aceleași, se poate constata că cerințele de pensionare specifice judecătorilor instanței de contencios constituțional sunt substanțial diferite. Astfel, în cazul judecătorilor Curții Constituționale, legea cere existența unei vechimi de 25 ani în funcție, dintre care 18 ani în funcții juridice și 9 ani vechime ca judecător al Curții Constituționale. Pe lângă acestea, se constată că legea nu impune nicio altă condiție de vârstă, iar pensia se calculează la un cuantum de 80% din ultimul venit brut, fără nicio altă limitare.

35. Se apreciază că în privința pensiilor de serviciu ale magistraților, pe de o parte, și a pensiei de serviciu a altor categorii profesionale, pe de altă parte, există o situație de analogie, în condițiile în care acestea se dobândesc ca urmare a unei cariere profesionale construite în slujba unui serviciu public de importanță majoră (justiție, apărare, securitate națională, diplomatie etc.) care, prin specificul atribuțiilor, implică o serie de restricții sau privațiuni ce sunt, de principiu, străine altor categorii de personal, astfel încât pensia de serviciu este reglementată ca o compensare a acestui regim profesional restrictiv și, totodată, ca o formă de recunoaștere juridică a importanței sociale majore a activității desfășurate de persoanele în cauză. Similitudinea dintre pensia de serviciu a magistraților și cea a altor categorii de beneficiari ai unor pensii speciale nu este una totală, în condițiile în care, așa cum chiar Curtea Constituțională a statuat (a se vedea *inter alia* Decizia nr.873 din 25 iunie 2010), doar cea dintâi beneficiază de protecție constituțională, făcând parte din setul de garanții pe care statul este dator să le ofere independenței justiției. Dar această diferențiere circumscrisă constituțional dispozițiilor art.124 alin.(3) din Legea fundamentală nu poate fi de natură să permită o deosebire de tratament ca aceea instituită de legea analizată, neputând justifica vreodată o poziționare juridică inferioară, din punctul de vedere al dreptului la pensie, a categoriei magistraților în raport cu alte categorii profesionale îndreptățite, la rândul lor, la acordarea unei pensii de serviciu.

36. Se mai apreciază că nu există nicio justificare obiectivă pentru un demers legislativ care să vizeze doar pensiile de serviciu ale personalului din justiție, atât timp cât impactul bugetar generat de plata acestora nu a fost prezentat în mod oficial de Guvern prin indicarea unor cifre care să ofere un temei solid și pertinent pentru demersul său de a reduce exclusiv pensiile de serviciu ale personalului din justiție. În sensul de mai sus, se arată că din informațiile neoficiale aferente anului 2024, oferite publicului larg de instituțiile de resort, pot fi deduse următoarele cifre relevante: din totalul de peste 200.000 de beneficiari ai pensiilor de serviciu, 90% aparțin sistemului de apărare și ordine

publică (aproximativ 190.000 de persoane, militari, polițiști, ofițeri din cadrul Serviciului Român de Informații, al Serviciului de Informații Externe, al Serviciului de Protecție și Pază, funcționari publici cu statut special, jandarmi etc.), iar peste 10.000 aparțin celorlalte categorii profesionale (magistrați, grefieri, funcționari publici parlamentari, membri ai Corpului diplomatic și consular al României, personal aeronautic civil navigant și personalul Curții de Conturi). Se mai arată că pentru plata drepturilor tuturor categoriilor de beneficiari ai pensiilor de serviciu (inclusiv ale magistraților, dar altele decât cele ale sistemului de apărare și ordine publică), bugetul necesar a fost de 2,2 miliarde de lei, iar bugetul total alocat pentru plata pensiilor militare în 2024 a depășit 14 miliarde de lei – cea mai mare parte a acestor sume este alocată Ministerului Afacerilor Interne, cu un buget de peste 7,36 miliarde de lei, urmat de Ministerul Apărării Naționale cu peste 5,5 miliarde de lei și Serviciul Român de Informații, cu peste 1,08 miliarde de lei.

37. Se apreciază că legea criticată încalcă art. 124 alin.(3), art. 147 alin.(4) și art. 148 alin.(2) și (4) din Constituție privind independența justiției, obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene. Se arată că independența justiției este un element structural esențial al statului de drept, iar primordialitatea valorizării acesteia este afirmată în mod constant și consistent în documente interne și internaționale și este salvagardată în plan juridic printr-o bogată jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului, a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și a curților constituționale naționale, sub acest aspect jurisprudența Curții Constituționale a României remarcându-se în mod deosebit.

38. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit existența unei conexiuni directe între măsura reducerii veniturilor magistraților și încălcarea independenței justiției în Hotărârea din 15 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Savickas împotriva Lituaniei* (paragrafele 51 și 93). În considerentele acestei hotărâri, lipsa afectării independenței justiției a fost condiționată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de trei factori cumulativi: justificarea obiectivă a măsurii reducerilor veniturilor judecătorilor prin raportare la situația de criză economică a țării; caracterul general al măsurii, reducerea fiind aplicată tuturor bugetarilor; caracterul temporar al măsurii. Se mai menționează și hotărârile pronunțate în cauzele *Muraru și Marin împotriva României* și *Andrie împotriva Republicii Cehe*, în care, în esență, s-a arătat că orice reconfigurare a unui sistem de pensii trebuie realizată gradual, într-o manieră etapizată care să asigure, pe de o parte, previzibilitatea sistemului de pensii și securitatea juridică, iar, pe de altă parte, să excludă o abordare care să pună în pericol pacea socială.

39. CJUE a reafirmat, în numeroase ocazii, independența justiției ca pilon structural al construcției europene, ca fundament al asigurării aplicării dreptului european și al respectării garanțiilor jurisdicționale pe care acest drept îl oferă cetățenilor Uniunii Europene. CJUE a reținut existența legăturii directe între nivelul veniturilor magistraților și rigorile inerente principiului independenței justiției, statuând în mod expres că asigurarea unei remunerații adecvate pentru magistrați reprezintă o garanție a independenței justiției egală ca importanță și forță juridică cu alte garanții specifice acestui principiu: „la fel ca inamovibilitatea (...), perceperea (...) unei remunerații cu un nivel adecvat în raport cu importanța funcțiilor pe care le exercită constituie o garanție inerentă independenței judecătorilor” (Hotărârea din 27 februarie 2018, pronunțată în cauza C-64/16, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, paragrafele 44 și 45, precum și Hotărârea din 7 februarie 2019, pronunțată în cauza C-49/18, *Escribano Vindel*, paragraful 66). Cu privire la nivelul remunerației judecătorilor este menționată Hotărârea din 7 februarie 2019, pronunțată în cauza C-49/18, *Escribano Vindel*, paragrafele 70, 71 și 73. Potrivit jurisprudenței CJUE, rațiunile de natură economică pot justifica măsurile care vizează reducerea cuantumului indemnizației sau pensiei de serviciu a magistraților, doar atunci când acestea sunt similare altor măsuri cu caracter general, prin care să se urmărească ca totalitatea membrilor funcției publice naționale să contribuie la efortul de austeritate și doar atunci când acest tip de măsuri au un caracter temporar (paragrafele 49 și 50 din Hotărârea din 27 februarie 2018, pronunțată în cauza C-64/16, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*). Prin Hotărârea din 25 februarie 2025, pronunțată în cauzele reunite C-146/23 și C-374/23, *Sad Rejonowy w Białymstoku*, CJUE a statuat că principiul independenței judecătorilor impune ca o măsură restrictivă aplicată remunerației magistraților să nu reprezinte exercitarea unei puteri arbitrare, ci să îndeplinească anumite condiții obiective. Hotărârea din 5 iunie 2025, pronunțată în cauza C-762/23, *RL și alții*, instituie principiul garantării unui nivel al pensiilor judecătorilor cât mai apropiat de ultimul salariu încasat, precum și asigurarea unei pensii raportate în permanență la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. În acest sens, reiterând principiile similare ale Consiliului European, Curtea a reținut că „Este necesar să se menționeze, în această privință, punctul 54 din Recomandarea Comitetului de Miniștri din anul 2010, potrivit căruia «[trebuie să existe garanții pentru [...]] plata unei pensii pentru limită de vârstă care ar trebui să fie [raportată] în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu», iar la art.6.4 din Carta europeană privind statutul judecătorilor [...] reiese că acest statut trebuie să garanteze judecătorului sau judecătorei «care a împlinit vârsta legală pentru încetarea funcției, după ce a exercitat-o ca profesie o perioadă determinată, plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională.»”

40. Totodată, se menționează că în Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 110, Curtea Constituțională a arătat *expressis verbis* că jurisprudența sa „fixează un obiectiv primordial, respectiv ca valoarea pensiei de serviciu să fie cât mai apropiată posibil de aceea a ultimei remunerații primite”.

41. În cadrul acestor repere jurisprudențiale, se arată că diminuarea substanțială a cuantumului pensiei de serviciu la 55% din media veniturilor brute din ultimele 60 de luni, fără ca pensia netă să depășească 70% din ultimul venit net, pe lângă celelalte condiții privind creșterea vârstei de pensionare, are în realitate drept consecință eliminarea în fapt a pensiei de serviciu. Cota de 55% oferă, prin însăși valoarea sa, dovada cea mai clară a lipsei oricărei intenții a legiuitorului de a respecta acest standard, demonstrând că voința legiuitorului a fost aceea de a stabili cuantumul pensiei magistraților la un nivel cât mai apropiat de jumătate din remunerația avută de aceștia în activitate și nicidecum la un nivel cât mai apropiat cuantumului acestei remunerații. Acest aspect este relevant, o dată în plus, de limitarea la maximum 70% din venitul net aferent venitului brut din ultima lună de activitate a cuantumului pensiei de serviciu, această dublă limitare având scopul de a împiedica orice posibilitate ca venitul magistraților pensionați să se apropie de venitul avut în perioada de activitate. De altfel, incidența plafonării pensiei nete la 70% din ultimul venit net face inaplicabilă prevederea referitoare la cuantumul brut de 55% din media veniturilor brute, întrucât procentul real care reprezintă pensia brută va fi mult mai mic (44%).

42. Se apreciază că legea criticată încalcă art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3) și art.147 alin.(4) din Constituție privind statul de drept, principiul legalității, principiul egalității în drepturi, principiul independenței justiției și obligativitatea deciziilor Curții Constituționale, întrucât elimină *de facto* pensiile de serviciu pentru generațiile viitoare de magistrați. Se arată că legea adoptată încalcă orice formă de echitate în rândul categoriei profesionale a magistraților, în condițiile în care modificarea în discuție provoacă, din punctul de vedere al drepturilor, un dezechilibru major între generațiile de magistrați, determinând ca în realitate unii dintre aceștia, care nu îndeplinesc condițiile de pensionare la data intrării în vigoare a noii legi, să nu mai fie în drept să beneficieze de pensia de serviciu. O diminuare radicală a cuantumului pensiei de serviciu, cum este cea în discuție (de la 80% la 44–48% din venitul brut), cu mult sub cuantumul de 65% prevăzut pentru toate celelalte categorii care beneficiază de pensie de serviciu, pe lângă celelalte consecințe de ordin social și profesional, încalcă principiile independenței justiției, securității juridice și previzibilității. Prin reducerea substanțială a cuantumului pensiei se ajunge în realitate la situația absurdă ca pensia de serviciu a magistraților să fie chiar inferioară celei din sistemul public de pensii. Cu alte cuvinte, legea adoptată are ca efect eliminarea dreptului magistraților la pensia de serviciu.

43. O altă chestiune care trebuie avută în vedere vizează faptul că legislațiile statelor europene trebuie să prevadă o modalitate de calcul pentru pensia magistraților care să răspundă recomandărilor internaționale în materie, potrivit cărora pensia ar trebui să aibă un nivel cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională. În acest sens, pot fi observate drept model de comparație reglementările în domeniu din mai multe state europene (Germania, Spania, Luxemburg, Malta, Franța) în care pensia de serviciu se raportează la venitul brut și în care cuantumul pensiei este stabilit între 71,75 % (Germania) și 85,38%–100% (în Luxemburg) sau chiar legislația Portugaliei unde este prevăzută o pensie de 100% din ultimul salariu net.

44. Se apreciază că reglementarea propusă ignoră total jurisprudența Curții Constituționale și reglementările internaționale, impactul acesteia și al reducerii de la 80% la 55% (de fapt 44%–48%) a procentului care reprezintă rata de înlocuire raportat la venitul brut, precum și lipsa unui plafon minim sub care nu poate scădea pensia netă ca urmare a politicii fiscale a statului, plafon cât mai apropiat de cel al ultimului venit net, fac ca pensia de serviciu a magistraților din România să se situeze, din punctul de vedere al cuantumului, la cel mai mic nivel comparativ cu cel al celorlalte state europene.

45. Legea criticată încalcă standardele impuse la nivel de obligație primordială în legătură cu respectarea principiului independenței justiției prin jurisprudența CJUE, caracterul său neconstituțional fiind evident, din acest motiv, inclusiv prin raportare la dispozițiile art.148 alin.(2) și (4) din Constituție.

46. Totodată, deși procentele în discuție sunt suficiente pentru a demonstra caracterul neconstituțional al reglementării din perspectiva ignorării de către legiuitor a obiectivului primordial stabilit în sarcina sa de Curtea Constituțională, nerespectarea acestui standard de constituționalitate este evidențiată și de configurarea bazei de calcul la care este aplicat procentul de 55% și care a fost excesiv diluat prin creșterea numărului de luni de activitate care o compun la 60.

47. În raport cu aceste argumente, se consideră că, prin toate aceste măsuri cumulate, reducerea drastică a procentului, extinderea perioadei de referință și plafonarea la 70% din venitul net, pensia de serviciu propusă în legea adoptată se apropie de regimul contributiv și își pierde, astfel, caracterul *sui generis*, cu încălcarea jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia Curții Constituționale nr.900 din 15 decembrie 2020), care a statuat că pensia de serviciu trebuie să reflecte natura și garanțiile statutului constituțional al magistratului.

48. Se mai arată că prin deciziile Curții Constituționale nr.20 din 2 februarie 2000, nr.873 din 25 iunie 2010, nr.433 din 29 octombrie 2013, nr.501 din 30 iunie 2015, nr.45 din 30 ianuarie 2018, nr.574 din 20 septembrie 2018, nr.153 din 6 mai 2020 și nr.900 din 15 decembrie 2020 au fost fixate standardele de constituționalitate în materia pensiilor de serviciu ale magistraților, reținându-se, în esență, că stabilirea unei pensii de serviciu pentru magistrați este justificată de rațiuni obiective, reprezentând, practic, o reparație pentru inconvenientele generate de responsabilitățile, interdicțiile și incompatibilitățile specifice funcției de magistrat, iar nu un privilegiu, și nu constituie o nesocotire a principiului egalității cetățenilor în fața legii, instituit prin art.16 alin.(1) din Legea fundamentală. Așa cum a statuat deja Curtea în Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020, dispozițiile constituționale privind independența justiției și statutul magistraților nu pot avea doar un caracter declarativ, ci constituie norme obligatorii pentru Parlament, care are obligația de a legifera măsuri corespunzătoare prin care să asigure, în mod real și efectiv, independența justiției, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, consacrat de art.1 alin.(3) din Constituție. În consecință, Curtea constată că actul normativ supus controlului de constituționalitate, care are ca efect indirect anularea pensiei de serviciu a magistraților, este contrar art.124 alin.(3) din Constituție, care prevede că „*Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii*” (Decizia Curții Constituționale nr.900 din 15 decembrie 2020).

49. Se apreciază că legea criticată încalcă art.15 alin.(2) și art.44 din Constituție privind principiul retroactivității legii și dreptul de proprietate privată. Astfel, înlăturarea prin art.V alin.(4) din lege a bonificației de 1% pentru fiecare an care depășește vechimea de 25 ani, în situația magistraților care aveau emise decizii de pensionare anterior intrării în vigoare a Legii nr.282/2023 sau care îndeplineau condițiile de pensionare până la data intrării în vigoare a acestei legi, nu reprezintă doar un efect viitor al dispoziției legale, ci unul modificator al regimului pensiei recunoscut ca atare celor care, deși îndeplineau condițiile de pensionare, au ales să-și continue activitatea, asigurând în felul acesta stabilitate sistemului judiciar. Modificarea legislativă aduce atingere dreptului recunoscut prin reglementarea anterioară, suprimându-l, cu începere de la 1 ianuarie 2026, ceea ce înseamnă o intervenție în regimul pensiei stabilit deja, prin luarea în considerare a anilor de activitate care depășesc vechimea necesară pentru pensionare. Suprimarea acestui drept, care intră în conținutul unor raporturi juridice consolidate, fie prin emiterea deciziilor de pensie anterior Legii nr.282/2023, fie prin constatarea îndeplinirii condițiilor de pensionare la data intrării în vigoare a acesteia, înseamnă, în realitate, lipsirea de un element al cuantumului net al pensiei de serviciu definitivat ca atare, în temeiul legislației anterioare incidente. Este afectat, astfel, un drept recunoscut, inclus în cuantumul pensiei, prin raportare la data deschiderii dreptului la pensie, ceea ce înseamnă că nu își va produce efectele doar pentru viitor, ci în mod retroactiv, câtă vreme înlătură un element de calcul al pensiei de serviciu recunoscut de legislația anterioară; se încalcă, astfel, art.15 alin.(2) și art.44 din Constituție. Se mai arată că măsura este cu atât mai lipsită de justificare cu cât scopul afirmat al intervenției legislative a fost și acela de a asigura o stabilitate a corpului magistraților, inclusiv valorificarea la maximum a experienței profesionale dobândite de aceștia de-a lungul anilor.

50. Se apreciază că legea criticată încalcă art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3), art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) din Constituție privind statul de drept, principiul legalității, principiul egalității în drepturi, principiul independenței justiției, obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene. Astfel, art.V alin.(6) din lege prevede eliminarea pentru magistrații în funcție, dar care nu îndeplinesc la acest moment condițiile de pensionare, a actualizării pensiei de serviciu prin raportare la venitul unui magistrat în activitate, deși o soluție identică a fost anterior declarată neconstituțională, prin Decizia Curții Constituționale nr.467 din 2 august 2023, sens în care este invocat și paragraful 157 al respectivei decizii. Decizia Curții Constituționale antereferită stabilește clar că norma tranzitorie trebuie să li se aplice tuturor celor aflați în structura sistemului judiciar la data intrării în vigoare a legii. Menținerea modalității de actualizare a pensiilor de serviciu ale magistraților prin raportare la nivelul remunerației celor din activitate nu mai putea fi pusă în discuție în cazul persoanelor aflate în sistemul judiciar la momentul intrării în vigoare a Legii nr.282/2023, intervenția legiuitorului sub acest aspect, prin care se readuce în discuție exact aceeași soluție care a fost sancționată anterior ca fiind neconstituțională (aplicarea, de îndată, a sistemului de actualizare anuală cu rata medie anuală a inflației), constituind o altă nesocotire gravă a efectelor obligatorii *erga omnes* ale deciziilor Curții Constituționale. Mai mult, o asemenea soluție legislativă încalcă art.16 alin.(1) din Constituție și, în acest sens, se face referire la Decizia Curții Constituționale nr.126 din 11 martie 2025, paragraful 63, care a privit o situație juridică similară în privința echilibrării pensiilor militare.

51. Totodată, această conduită a legiuitorului, care, după o ajustare inițială a actului normativ în concordanță cu decizia Curții Constituționale, revine după o scurtă perioadă de timp la soluțiile legislative care au ridicat și prima oară probleme de neconstituționalitate și care au și fost sancționate ca atare de Curtea Constituțională, este de natură să pună în discuție însăși loialitatea comportamentului său constituțional [și, implicit, încălcarea art.1 alin.(3) din Constituție].

52. Având în vedere că viciul de neconstituționalitate izvorât din încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa de securitate juridică și calitate a legii, prin raportare la art.124 alin.(3) din Constituție, are un caracter dirimant cu privire la legea în integralitatea sa, afectând însăși racordarea noii reglementări la situația normativă pe care o repudiază, neconstituționalitatea soluțiilor legislative astfel adoptate determină neconstituționalitatea legii în ansamblul său.

53. Se apreciază că argumentele anterior dezvoltate referitoare la caracterul nejustificat al modului de stabilire a condițiilor de pensionare, precum și la reducerea substanțială a cuantumului pensiei de serviciu sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești. Astfel, în contextul noii reglementări, nici pensiile grefierilor nu mai pot fi considerate, în esență, pensii de serviciu, atât timp cât prin creșterea condițiilor de vechime și de vârstă, coroborată cu scăderea procentului aplicat bazei de calcul, s-a ajuns ca drepturile aferente pensiei de serviciu a grefierilor să fie extrem de apropiate de cele care ar fi stabilite în temeiul legii generale, Legea nr.360/2023. Or, în condițiile în care această categorie profesională are un rol esențial pentru bunul mers al sistemului judiciar, fiind deopotrivă supusă unui statut profesional caracterizat de un înalt grad de răspundere, dar și de un regim strict al incompatibilităților și interdicțiilor, argumentele care fundamentează dreptul la o pensie de serviciu în lumina jurisprudenței Curții Constituționale sunt pe deplin aplicabile în continuare, în ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate al instanțelor și parchetelor. Adoptarea legii criticate – care apropie considerabil cuantumul pensiei de serviciu de cea stabilită strict în regim de contributivitate – este de natură să golească de conținut acest drept, care devin un drept teoretic și iluzoriu. Restrângerile disproportionale și nejustificate aduse pensiei de serviciu reglementate de Legea nr.567/2004, prin consecințele profund negative avute asupra sistemului judiciar în ansamblul său, sunt în egală măsură de natură să aducă atingere principiului fundamental al independenței justiției reglementat de art.124 alin.(3) din Constituție, în privința componentei instituționale a acestui principiu.

54. Sub acest aspect, se consideră că este previzibil faptul că, în raport cu noile reglementări, care schimbă într-un mod profund negativ statutul profesional al personalului auxiliar și de specialitate al instanțelor și parchetelor, cariera de grefier va deveni una prea puțin atrăgătoare pentru viitoarele generații de absolvenți bine pregătiți ai facultăților de Drept, cu consecința pierderii, atât pe termen lung (prin neprezentarea la examenele/concursurile de recrutare), cât și pe termen scurt (prin plecarea din sistem) a actualului corp de profesioniști, care funcționează în sistemul de justiție. Trebuie menționat că nici chiar în condițiile actualei reglementări raportul dintre beneficiile profesionale și restricțiile și riscurile asociate acestei profesii nu este unul echilibrat, cele dintâi fiind în mod evident mai mici decât cele din urmă. O dezechilibrare și mai gravă a acestui raport prin pierderea *de facto* a dreptului la pensia de serviciu va fi de natură să producă o lipsire a instanțelor și parchetelor de personal auxiliar de specialitate cu experiență și să reducă șansele sistemului judiciar de a atrage, pe viitor, în cadrul acestei categorii profesionale profesioniști. Or, rolul esențial jucat de personalul auxiliar de specialitate în realizarea justiției ca serviciu public va face ca o astfel de situație să conducă la o afectare structurală a sistemului judiciar, cu efecte negative grave care se vor resimți asupra nivelului de calitate a actului de justiție pentru perioade lungi de timp și a cărei remediere nu se va putea face decât cu costuri bugetare previzibil mai mari decât cele atrase în prezent de menținerea regimului juridic actual al pensiei de serviciu recunoscute de Legea nr.567/2004.

55. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere.

56. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

57. Cu privire la încălcarea art.114 din Constituție, se arată că, în cauză, sunt aplicabile *mutatis mutandis* considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025 referitoare la urgența reglementării. Astfel, măsurile luate cu maximă celeritate de limitare a cheltuielilor publice constituie obligații ale Guvernului și Parlamentului, în baza principiului cooperării loiale; așadar, Guvernul nu are de ales, ci este obligat să ia măsuri cu maximă celeritate pentru limitarea cheltuielilor publice. Importanța crescută a domeniului justiției, a pensiilor de serviciu acordate persoanelor active în acest domeniu și caracterul urgent al intervenției – având în vedere termenul-limită stabilit prin PNRR și necesitatea reducerii cheltuielilor publice – justifică utilizarea procedurii angajării răspunderii Guvernului. Un alt aspect ce justifică utilizarea procedurii angajării răspunderii Guvernului *in extremis* este deficitul bugetului general consolidat. Aceste considerente obligatorii din decizia Curții Constituționale anterior amintită trebuie coroborate cu constatarea că aceste criterii obiective există și la momentul asumării răspunderii Guvernului asupra noului proiect de lege (PI-x nr.522/2025), respectiv: deficit al bugetului general consolidat; necesitatea reducerii cheltuielilor publice; importanța crescută a domeniului justiției; importanța pensiilor de serviciu acordate persoanelor active în acest domeniu.

58. Potrivit expunerii de motive ce însoțește noul proiect al legii aflate sub controlul instanței de contencios administrativ (PI-x nr.522/2025), inițiatorul motivează necesitatea adoptării legii. Astfel, acest demers legislativ are ca scop reșezarea sistemului de pensii de serviciu, atât din punctul de vedere al apropierei de principiul contributivității, cât și din punctul de vedere al respectării principiului echității între toți beneficiarii de pensii plătite din fonduri publice. Importanța crescută a domeniului justiției și, în mod particular, a pensiilor de serviciu acordate persoanelor active în acest domeniu, precum și caracterul urgent al intervenției propuse, necesar reducerii cheltuielilor publice, justifică apelarea la mecanismul constituțional prevăzut de dispozițiile art.114 din Constituție, respectiv angajarea răspunderii Guvernului.

59. Se invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la procedura angajării răspunderii Guvernului și se subliniază că, în contextul economic actual, Guvernul și Parlamentul, în baza principiului cooperării loiale dintre acestea, au obligația să ia cu maximă celeritate măsuri de limitare a cheltuielilor publice. În acest sens, prin legea criticată se reduc în viitor cheltuieli privind pensiile, parte a unei serii limitate de reducere a cheltuielilor. Ținând seama de urgența măsurilor care se impun, Guvernul are deschisă calea utilizării angajării răspunderii sale, ca procedură rapidă de legiferare. Prin urmare, apelarea la această procedură, în condițiile date, este necesară. În concluzie, legea criticată nu încalcă art.114 din Constituție.

60. Criticile referitoare la încălcarea art.1 alin.(5) din Constituție sunt neîntemeiate, întrucât actul normativ criticat nu cuprinde pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, este precis, fiind redactat într-un stil specific normativ dispozitiv, care prezintă norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română. Mai mult, conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar stabilirea soluțiilor normative este departe de a fi ambiguă, acestea fiind redate previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr.24/2000. În plus, legea contestată, prin mecanismele de etapizare și tranziție, conferă predictibilitate modificărilor aduse cadrului legal în vigoare, permițând adaptarea conduitei destinatarilor ei la noile condiții. Faptul că legiuitorul intervine din nou în materia pensiilor de serviciu ale magistraților, la scurt timp după o reformă anterioară, nu atrage automat neconstituționalitatea reglementării, fiind o decizie de politică legislativă, justificată de necesitatea de a asigura sustenabilitatea sistemului și de a răspunde unor cerințe de echitate.

61. Referitor la criticile privind încălcarea art.16 alin.(1) raportate la art.47 alin.(2) și art.124 alin.(3) din Constituție, se arată că, în contextul social-economic existent, legea criticată elimină treptat privilegiul nejustificat acordat magistraților, acela de a ieși la pensie la o vârstă cu mult sub cea standard, prevăzută de lege pentru toate categoriile profesionale, instituind derogări de la principiul aplicării imediate a legii noi. Comparația pe care autoarea sesizării o face cu regimul ofițerilor de poliție judiciară este irelevantă, aceștia neavând statut de magistrat, nefiind, deci, beneficiari ai acelorași garanții de independență și inamovibilitate. Fiecare dintre cele două categorii profesionale are un regim juridic propriu, iar principiul egalității se aplică în cadrul aceleiași categorii, nu între categorii diferite, cu statute și responsabilități distincte. Diferențele referitoare la condițiile legale privind vârsta de pensionare, vechimea, precum și cuantumul pensiei sunt justificate de specificul fiecărei profesii și de contribuția la sistemul de pensii. Ține de opțiunea liberă a legiuitorului stabilirea condițiilor și criteriilor de acordare a pensiei de serviciu. Reglementarea criticată este justificată prin prisma necesității reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, necesitate care la nivel european a determinat adoptarea Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.

62. Se consideră că voința legiuitorului, izvorâtă din complexitatea circumstanțială a momentului, urmărește angajamentele asumate de România privind respectarea principiului contributivității la stabilirea pensiei, păstrând, în același timp, în cazul pensiilor magistraților și ale personalului asimilat acestora, o componentă care nu este bazată pe contributivitate, în considerarea interdicțiilor și îngrădirii exercitării anumitor drepturi fundamentale, pe perioada întregii cariere. *De facto*, independența justiției, deși fundamentală, nu poate fi interpretată ca o imunitate absolută a magistraților la orice modificare legislativă care le-ar putea influența statutul material. Independența justiției vizează, în primul rând, garantarea imparțialității și a libertății de decizie a judecătorilor în exercitarea actului de justiție, fără presiuni externe sau interne. Garanțiile financiare sunt o componentă a acestei independențe, dar nu pot fi absolutizate în detrimentul altor principii constituționale, cum ar fi echitatea socială și sustenabilitatea financiară a sistemului public.

63. Cu privire la încălcarea dispozițiilor art.124 alin.(3), coroborate cu cele ale art.147 alin.(4) și ale art.148 alin.(2) și (4) din Constituție, se arată că rațiunile de reglementare ale legiuitorului, materializate prin dispozițiile legii în discuție, sunt în deplină concordanță cu jurisprudența instanței de contencios constituțional potrivit căreia introducerea unei condiții privind vârsta standard de pensionare impune o obligație corelativă a legiuitorului, aceea de a identifica o soluție legislativă rațională care să permită trecerea treptată și firească la noul sistem, fără a fi afectate securitatea juridică și previzibilitatea

normativă (a se vedea Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 125). Modificările propuse de lege, care vizează o ajustare a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiilor, sunt măsuri de natură sistemică, aplicabile tuturor categoriilor vizate, și nu au ca scop subminarea independenței justiției, ci asigurarea unui sistem de pensii echitabil și sustenabil. Acestea nu afectează inamovibilitatea, imparțialitatea sau libertatea de decizie a judecătorilor în exercitarea funcției lor.

64. Principiul securității juridice, deși fundamental, nu poate fi interpretat ca o interdicție absolută a oricărei modificări legislative. Dimpotrivă, în continuă schimbare, este o componentă esențială a statului de drept. Legiuitorul are nu doar dreptul, ci și obligația să intervină pentru a corecta disfuncționalități, a asigura echitatea și a garanta sustenabilitatea sistemelor publice, inclusiv a celui de pensii. Modificările aduse legislației privind pensiile de serviciu prin actul normativ dedus controlului instanței de contencios constituțional nu reprezintă „simpla schimbare de optică a legiuitorului”, ci o ajustare necesară în contextul unor obiective legitime de politică publică, cum ar fi asigurarea echității inter-generaționale și sustenabilitatea financiară a sistemului de pensii. Faptul că o reformă anterioară a avut loc recent (Legea nr.282/2023) nu exclude posibilitatea unor noi intervenții, mai ales dacă acestea vizează perfecționarea cadrului normativ în vederea alinierii la standarde de echitate și eficiență. În acest sens, Curtea Constituțională a recunoscut că *principiul securității juridice nu poate fi invocat pentru a menține o situație juridică contrară standardelor europene în domeniu*, interesului public sau principiilor constituționale (Decizia nr.150 din 12 martie 2020).

65. Se apreciază că legea criticată nu afectează fundamental dreptul la pensie de serviciu de care beneficiază anumite categorii profesionale. Legiuitorul a urmărit exclusiv adoptarea unor măsuri menite să diminueze inechitățile existente între beneficiarii pensiei de serviciu raportat la beneficiarii din sistemul public de pensie, pe fondul realităților socioeconomice actuale. Legiferarea presupune normarea unor acțiuni/conduite/comportamente de la cele mai generale la cele mai concrete, chiar cazuale, fiind determinată, în mod exclusiv, de decizia de oportunitate a legiuitorului. Acesta deține competența exclusivă de a opta pentru o soluție legislativă pe care o apreciază ca fiind în concordanță cu scopurile politicii sale legislative, în speță asumate la nivel de stat.

66. Cu privire la eliminarea *de facto* a pensiilor de serviciu pentru generațiile viitoare de magistrați, se arată, pe de o parte, că această critică nu este motivată, iar, pe de altă parte, că deschiderea dreptului la pensie este guvernată de principiul *tempus regit actum*, astfel că nu se poate susține încălcarea art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3) și art.147 alin.(4) din Constituție.

67. Cu privire la neconstituționalitatea art.V alin.(4) din legea criticată prin raportare la art.1 alin.(5), art.15 alin.(2), art.44 și art.147 alin.(4) din Constituție, se arată că prin instrumentul de prezentare al legii contestate se precizează că normele adoptate vizează modificarea dispozițiilor privind acordarea bonificației de 1% și actualizarea pensiei, în sensul restrângerii acestor posibilități doar la persoanele cu decizii de pensionare sau care îndeplinesc condițiile de pensionare, fără să fie afectate drepturile câștigate ale acestora. Din interpretarea teleologică a normei criticate, se apreciază că actul normativ criticat îndeplinește întru totul cerințele privind respectarea principiului neretroactivității legii, întrucât normele edictate nu afectează drepturile la pensie stabilite anterior și aflate în plată, la momentul intrării lor în vigoare, după cum nu afectează nici drepturile persoanelor care îndeplinesc condițiile de pensionare până la data de 1 ianuarie 2026. În mod evident, dispozițiile art.V alin.(4) teza a doua se aplică perioadelor de vechime acumulată după data de 1 ianuarie 2026, fără să afecteze dreptul legal consacrat prin reglementările anterioare datei de intrare în vigoare a prezentei legi.

68. Cu privire la neconstituționalitatea art.V alin.(6) din legea criticată prin raportare la art.1 alin.(3) și (5), art.16 și art.124 alin.(3) cu referire la art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) din Constituție, se arată că problematica actualizării pensiei de serviciu în funcție de indicii de inflație a fost deja analizată în jurisprudența Curții Constituționale, considerentele respective având caracter universal obligatoriu. Liniile directoare ale aplicării indicelui de inflație au fost statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 157. Astfel, *legiuitorul trebuie să facă diferența între persoanele deja aflate în structura sistemului judiciar și cele care încă nu au accesat acest sistem, în acest din urmă caz legiuitorul având o marjă de apreciere tocmai pentru că persoana va fi capabilă să previzioneze parcursul său profesional, precum și drepturile care decurg din acesta*. Aceste două linii directoare pe care le-a stabilit Curtea Constituțională sunt pe deplin îndeplinite de prevederile art.V alin.(6) din legea criticată.

69. **Președintele Senatului** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

70. Cu privire la criticile raportate la art.114 din Constituție, se arată că urgența reglementării nu se limitează la evenimente imprevizibile, ci și la cele în care interesul public reclamă adoptarea rapidă a unei măsuri legislative importante. Condiționalitățile PNRR și blocarea fondurilor europene reprezintă o urgență obiectivă și concretă, având consecințe directe și imediate asupra stabilității economice a României. Suspendarea unei tranșe de aproape 900 milioane euro justifică adoptarea imediată a unei soluții legislative. De asemenea, situația economică dificilă în care se află

România cheamă instituțiile statului la responsabilitate și la eforturi comune, care țin de principiul colaborării loiale între instituțiile statului, în vederea depășirii acestor probleme financiare. Așa cum rezultă și din expunerea de motive a proiectului legislativ supus controlului de constituționalitate, în 2024 deficitul bugetului general consolidat este de 9,3% din produsul intern brut, iar datoria publică a României este de 5,9 % din produsul intern brut. Se apreciază că deficitul bugetar justifică urgența. Menținerea dezechilibrului bugetar peste pragurile de sustenabilitate generează efecte imediate: pierderea credibilității României pe piețele financiare și creșterea costurilor de împrumut. Acestea sunt aspecte care nu suportă amânare, ci aplicarea imediată a legii în cauză, datorită importanței domeniului reglementat. Guvernul poate interveni etapizat, prioritizând acolo unde există presiune externă și necesitate imediată. Faptul că reforma pensiilor a vizat pentru început magistrații nu exclude extinderea ulterioară a acesteia la alte categorii. Cu privire la urgența demersului legislativ este invocată Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025.

71. Cu privire la încălcarea cerințelor de claritate și precizie, se arată că argumentele prezentate sunt ipoteze circumstanțiale din perspectivă interpretativă care excedează atât intenției avute în vedere de legiuitor, cât și jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la calitatea legii.

72. Noțiunea „vechime totală în muncă” nu este inedită, ea este utilizată și în alte acte normative (Codul muncii, Legea nr.360/2023). Chiar dacă are nuanțe diferite, aceasta nu afectează previzibilitatea – destinatarii pot determina prin interpretare sistematică și prin normele metodologice aplicabile exact care perioade se iau în calcul. Nedetalierea exhaustivă a definițiilor nu echivalează cu neclaritate, ci cu trimitere la legislația generală aplicabilă. Practica judiciară și normele de aplicare vor uniformiza interpretarea. Sintagma „vârsta standard de pensionare prevăzută de legislația care reglementează sistemul public de pensii” nu este redundantă, ci asigură corelarea cu dreptul comun și cu evoluția legislativă ulterioară. Dacă în viitor vârsta standard se modifică în sistemul public, și statutul magistraților se va ajusta în mod coerent. Prin urmare, critica de neconstituționalitate întemeiată pe art.1 alin.(5) din Constituție nu poate fi reținută.

73. Cu privire la neîndeplinirea de către legiuitor „a obligației de a stabili prin norme tranzitorii reale și efective o aplicare etapizată a noilor condiții și criterii de acordare a pensiei de serviciu”, se arată că, prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, Curtea a sancționat modificările pensiilor de serviciu doar atunci când acestea afectează drepturile dobândite ale magistraților în mod retroactiv. În cazul de față, modificările sunt aplicate doar pentru magistrații care vor ieși la pensie în viitor, iar cei care au intrat în profesie sub un anumit regim de pensionare nu vor fi afectați, ceea ce face ca legea să fie compatibilă cu principiul previzibilității și cu protecția drepturilor dobândite.

74. Introducerea unei vechimi totale este justificată prin apropierea de principiul contributivității – unul dintre jaloarele PNRR. Astfel, condiția suplimentară nu este lipsită de logică, ci urmărește să reducă discrepanța dintre pensiile de serviciu și cele din sistemul public.

75. Se apreciază că legea nu creează nicio discriminare între magistrați în funcție de vârstă, pentru că diferențele decurg din etapa de carieră, și nu dintr-un criteriu arbitrar. Toți magistrații sunt supuși acelorași reguli obiective și etapizate, ceea ce asigură tratament egal. Reglementările tranzitorii nu sunt lipsite de claritate, ci stabilesc tranșe progresive tocmai pentru a evita șocurile sistemice. Critica legată de variantele de calcul posibile nu arată lipsă de claritate, ci necesitatea interpretării sistemice, care revine instanțelor și Consiliului Superior al Magistraturii, după caz. Curtea Constituțională a recunoscut (Decizia nr.467 din 2 august 2023) că normele tranzitorii trebuie să fie rezonabile și etapizate, ceea ce se aplică în situația de față. Se consideră că durata etapizării nu este prea scurtă, ci calibrată la urgența îndeplinirii angajamentelor PNRR și la menținerea unui echilibru între drepturile magistraților și interesul public de sustenabilitate bugetară. Așadar, principiul securității juridice este respectat, pentru că niciun magistrat nu pierde drepturi deja câștigate; legea operează numai pentru viitor, cu o etapizare rezonabilă.

76. Se arată că legea criticată nu încalcă principiul securității juridice, sens în care se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025. Stabilitatea legislativă nu înseamnă rigiditate absolută. Se menționează că, prin Decizia nr.454 din 4 iulie 2018 și Decizia nr.402 din 19 septembrie 2024, Curtea a statuat că normele trebuie să fie adaptabile realităților sociale, economice și politice. Domeniul pensiilor este unul sensibil, dar și unul supus ajustărilor repetate, pentru a asigura sustenabilitatea financiară și respectarea angajamentelor internaționale (inclusiv a PNRR). Se invocă Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 116, prin care Curtea a statuat că componenta instituțională a independenței justiției nu impune *eo ipso* conservarea și perpetuarea *ad aeternum* a ansamblului de reglementări din sistemul de pensionare a magistraților. Acest sistem cunoaște atât constante, cât și variabile sub aspectul elementelor pe care le cuprinde. Se apreciază că din jurisprudența Curții Constituționale rezultă că, în privința pensiilor de serviciu din sistemul justiției, constanțele sunt vechimea efectivă în funcție și baza de calcul.

77. Existența unor modificări succesive nu echivalează cu arbitrarul legislativ. Modificările operate în anul 2023 și în anul 2025 răspund unor imperative obiective: deficit bugetar ridicat,

angajamentele PNRR și recomandările Comisiei Europene. Acestea constituie un interes public imperios, justificând intervenția legiuitorului chiar într-un interval scurt de timp.

78. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Decizia din 8 octombrie 2013, pronunțată în cauza *Da Conceição Mateus și Santos Januário împotriva Portugaliei*, a stabilit că, în materie de pensii, schimbările legislative pot fi acceptabile atunci când se bazează pe motive obiective și rezonabile de interes public, chiar dacă afectează anumite așteptări ale beneficiarilor.

79. În privința invocării lipsei normelor tranzitorii și a ignorării Deciziei Curții Constituționale nr.467 din 2 august 2023, se consideră că legea criticată respectă obligația de a reglementa o tranziție. Art.V introduce o etapizare clară, prin eliminarea treptată a vechimilor asimilate și creșterea graduală a vârstei de pensionare. Deci nu există o aplicare *ex abrupto*, ci un calendar normativ care permite adaptarea. Diferențele față de Legea nr.282/2023 nu constituie o ignorare a Deciziei nr.467 din 2 august 2023, ci o ajustare în sensul compatibilizării cu exigențele de sustenabilitate. Curtea Constituțională nu a interzis introducerea unor condiții mai restrictive, ci a cerut ca acestea să fie implementate prin norme tranzitorii rezonabile, ceea ce s-a și realizat prin legea criticată. Se mai învederează că oportunitatea și momentul în care reforma pensiilor de serviciu ale personalului din diverse domenii de activitate trebuie să fie realizată aparțin exclusiv Guvernului/Parlamentului, după caz.

80. Referitor la principiul egalității în drepturi, se apreciază că modificările aduse nu se aplică retroactiv și nu afectează drepturile deja dobândite ale magistraților aflați în sistem. Principiul egalității în drepturi nu presupune că toți magistrații trebuie să beneficieze de aceleași drepturi în orice moment al carierei lor, ci că legea trebuie să aplice un tratament similar în condiții similare. Diferențierea dintre regimurile de pensionare poate fi văzută ca o măsură rezonabilă și proporțională, având în vedere specificul diferitelor categorii de magistrați (civili, militari, poliție judiciară etc.). Prin Decizia nr.32 din 19 ianuarie 2021, Curtea a statuat că testul de proporționalitate presupune un scop legitim, iar măsura examinată trebuie să fie adecvată și necesară. În acest caz, scopul este legitim prin stabilitatea sistemului de pensii de serviciu, prevenirea abuzurilor (pensionări precoce după perioade scurte de magistratură), asigurarea coerenței carierei judiciare, iar măsura este adecvată și legitimă în acest context economic dificil, care reclamă protejarea cetățenilor vulnerabili și crearea unui raport echitabil între interesul individual și interesul public. În acest sens, în decizia sus menționată se prevede că *principiul proporționalității reprezintă un criteriu juridic prin care se apreciază legitimitatea ingerinței puterii statale în domeniul exercitării drepturilor și libertăților fundamentale*.

81. Referitor la tratamentul juridic diferit căruia i se supun persoanele în funcție de data deschiderii dreptului la pensie, Curtea a mai statuat, în Decizia nr.479 din 20 octombrie 2025, că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit *principiului tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Curtea a precizat că noile reglementări pot să fie avantajoase sau chiar dezavantajoase pentru beneficiarii de pensii, după cum permit sau impun, după caz, situația economico-financiară a țării și fondurile de asigurări sociale de stat disponibile. Instituirea unor condiții suplimentare de pensionare pentru magistrați nu constituie o discriminare, ci o diferențiere justificată prin natura funcției, scopul legitim al legii și necesitatea protejării interesului public. Prin urmare, art.16 alin.(1) din Constituție nu este încălcat.

82. În privința încălcării independenței justiției, se apreciază că aceasta nu presupune intangibilitatea pensiilor de serviciu. Curtea Constituțională, prin Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020, a arătat că legiuitorul are libertatea de a stabili condițiile de acordare a pensiei de serviciu, atât timp cât aceasta nu este eliminată în substanța sa. Or, pensia de serviciu a magistraților rămâne în vigoare, cu condiții ajustate gradual. Măsurile legislative nu subminează independența judecătorilor. Acestea nu vizează cariera, inamovibilitatea sau garanțiile procesului decizional, ci doar alinierea regimului de pensionare la principiile sustenabilității și contributivității.

83. Pretinsa încălcare a art.147 alin.(4) din Constituție privind forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale nu este susținută, având în vedere că legea actuală nu reproduce soluția declarată neconstituțională, ci reglementează explicit norme tranzitorii. Critica nu vizează lipsa tranziției, ci nemulțumirea față de parametrii aleși – ceea ce este o chestiune de opțiune politică, nu de neconstituționalitate. Forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale nu împiedică legiuitorul să adopte soluții noi, chiar mai restrictive, atât timp cât respectă reperele generale trasate de Curte. În acest caz, reperele privind necesitatea etapizării și a evitării aplicării bruște sunt respectate.

84. Se consideră că independența justiției nu depinde doar de regimul de pensionare, ci și de faptul că judecătorii și procurorii își exercită funcțiile fără influențe externe. Modificările privind pensiile nu au un impact direct asupra independenței acestora, deoarece regimul de pensionare nu condiționează exercițiul activității profesionale sau comportamentul magistraților în cadrul sistemului judiciar. Independența justiției este garantată prin prevederi mai largi, precum imunitatea judecătorilor și asigurarea unui statut protejat pentru magistrați.

85. De asemenea, nu există nicio reglementare care să sugereze că modificările pensiilor de serviciu ale magistraților ar avea impact asupra modului în care aceștia își exercită funcțiile judiciare.

Stabilirea unor condiții diferite de pensionare pentru diverse categorii de magistrați poate fi interpretată ca o măsură de flexibilitate economică, dar nu afectează în mod direct independența acestora.

86. Se apreciază că argumentul Înaltei Curți de Casație și Justiție conform căruia pensia de serviciu a magistraților este protejată de Constituție, iar modificările propuse ar echivala cu eliminarea acesteia este nejustificat, întrucât protecția pensiilor de serviciu a magistraților nu exclude modificarea acestora, mai ales în condițiile în care statul poate demonstra că măsurile propuse sunt necesare pentru asigurarea unei gestionări sustenabile a resurselor financiare. Curtea Constituțională, în Decizia nr.467 din 2 august 2023, a recunoscut că, deși pensia de serviciu este protejată, aceasta poate fi reglementată prin măsuri care nu aduc atingere esențială dreptului la pensie. Modificările propuse nu vizează eliminarea pensiilor de serviciu, ci doar adaptarea acestora pentru a răspunde noilor realități economice și sociale, fără a le reduce semnificativ și, astfel, a pune în pericol independența justiției.

87. Guvernul are obligația să adopte măsuri echilibrate pentru a asigura sustenabilitatea bugetului public, mai ales în contextul crizelor economice și financiare care pot apărea. Modificările vizează doar pensiile de serviciu ale magistraților, dar acest lucru poate fi justificat prin rațiuni legate de protejarea independenței justiției și de asigurarea unui sistem judiciar funcțional. În acest context, se invocă faptul că, prin Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020, Curtea a apreciat că legislația poate reglementa în mod diferențiat grupuri profesionale, atunci când există o rațiune obiectivă pentru aceste diferențieri. Independența justiției este legată de statutul constituțional, inamovibilitate, stabilitatea carierei și regimul incompatibilităților, nu de un anumit procent la pensie. Așadar, reducerea procentului de calcul sau modificarea bazei de raportare nu suprimă independența justiției, ci reprezintă un exercițiu al marjei de apreciere a legiuitorului.

88. Se arată că, în jurisprudența Curții, s-a stabilit că legiuitorul este liber să modifice condițiile și cuantumul pensiei de serviciu, atât timp cât nu anulează rațiunea instituirii ei (Decizia nr.871 din 25 iunie 2010). Faptul că legea criticată prevede un mod diferit de calcul al pensiei nu echivalează cu desființarea acesteia întrucât magistrații continuă să beneficieze de un regim distinct, diferit de pensia contributivă obișnuită. Se apreciază că rațiuni de ordin economic și bugetar pot justifica restrângeri asupra cuantumului pensiilor de serviciu, sens în care se invocă Decizia nr.871 din 25 iunie 2010, Decizia nr.873 din 25 iunie 2010 și Decizia nr.479 din 20 octombrie 2025.

89. Se mai afirmă că susținerile referitoare la neconstituționalitatea eliminării bonificației de 1%, actualizării pensiei în raport cu indemnizațiile aflate în plată și menținerii acestor posibilități doar pentru persoanele cu decizii de pensionare sau care îndeplinesc condițiile de pensionare sunt neîntemeiate, sens în care se face trimitere la expunerea de motive a legii.

90. Se apreciază că dispozițiile Constituției nu garantează un mod unic de actualizare a pensiei. Atât timp cât dreptul la pensie rămâne efectiv și rezonabil, legiuitorul are libertatea de a alege mecanismul de echilibrare (actualizare versus indexare). Modalitatea de actualizare nu este un drept câștigat, ci doar o speranță legitimă, care poate fi ajustată pentru a răspunde echilibrului bugetar și interesului general. Legiuitorul are dreptul să stabilească reguli particulare de pensionare care să reflecte responsabilitatea, garanțiile și incompatibilitățile specifice statutului de magistrat. Condițiile suplimentare (referitoare la vechimea totală în muncă și la vechimea în funcție) urmăresc un scop legitim, de a asigura sustenabilitatea sistemului și de a garanta că pensia de serviciu reflectă o carieră completă în magistratură, nu doar o perioadă redusă de activitate. Problematika actualizării pensiei de serviciu în funcție de indicii de inflație a fost deja analizată în jurisprudența Curții Constituționale, considerentele respective având caracter universal obligatoriu. Liniile directoare ale aplicării indicelui de inflație au fost statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 157.

91. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

92. Cu privire la motivele de neconstituționalitate extrinsecă, se arată că Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, în calitate de coordonator de reformă, a inițiat un dialog tehnic cu Banca Mondială, în calitate de furnizor de asistență tehnică, și Comisia Europeană pentru identificarea unei soluții legislative care să conducă la reevaluarea jalonului 215 ca fiind îndeplinit. Drept urmare a acestor demersuri și pentru a readuce jalonul în cadrul unor repere care să asigure o evaluare pozitivă din partea Comisiei Europene, a fost elaborat actul normativ ce formează obiectul controlului de constituționalitate. Blocarea plăților aferente jalonului 215 are drept cauză principală cadrul normativ existent, ce urmează să fie astfel modificat în vederea deblocării plăților.

93. În expunerea de motive a legii (pct.2.2. *Descrierea situației actuale*) se arată că, în mod independent de necesitatea îndeplinirii angajamentelor asumate prin PNRR, România se află la momentul actual într-o situație economică dificilă, confirmată și de Comisia Europeană. În lipsa unor măsuri urgente, nivelul crescut al cheltuielilor publice va genera o continuă creștere a datoriei guvernamentale și a costurilor aferente acesteia, cum ar fi dobânzile. O evoluție în acest sens va face inevitabilă depășirea pragului impus de actele de rang primar cu privire la datoria publică, respectiv

limitarea acesteia la 60% din produsul intern brut, în condițiile în care normele privind limitarea deficitului bugetar la 3% au fost deja încălcate.

94. Având în vedere acest context, ce implică deopotrivă obligațiile asumate prin cadrul normativ pentru implementarea PNRR, riscul pierderii sumei de 869 milioane de euro din suma totală alocată pentru cererea de plată nr.3, din care 231.239.584 euro pentru jalonul 215, precum și situația economică dificilă, manifestată prin existența unui deficit bugetar crescut și a unei datorii publice semnificative, se arată că Guvernul și Parlamentul, în baza cooperării loiale dintre acestea, au obligația să ia cu maximă celeritate măsuri de limitare a cheltuielilor publice, ce vor fi transpuse într-o serie de acte normative succesive. Din această serie face parte legea criticată, destinată reducerii în viitor a unor cheltuieli privind pensiile, parte a unei serii limitate de reduceri a cheltuielilor.

95. Scopul demersului legislativ îl reprezintă atât îndeplinirea condițiilor prevăzute de jalonul 215 din cadrul PNRR, cât și reșezarea sistemului de pensii de serviciu, atât din punctul de vedere al apropierei de principiul contributivității, cât și din punctul de vedere al respectării principiului echității între toți beneficiarii de pensii plătite din fonduri publice. Reforma sistemului de pensii printr-un nou cadru legislativ își propune să asigure sustenabilitatea financiară și predictibilitatea sistemului de pensii, în contextul procesului de îmbătrânire a populației, precum și corectarea inechităților existente. În sensul celor de mai sus, se invocă Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025, paragrafele 195 și 196.

96. În ceea ce privește pretinsa încălcare a prevederilor art.1 alin.(3) și (5), ca o nerespectare a cerințelor de tehnică legislativă, sub aspectul clarității, se arată că dispozițiile legii sunt suficient de clare pentru destinatarii acestora, adică magistrații, care beneficiază de expertiză juridică și pot interpreta noțiunile în corelație cu legislația muncii și a pensiilor.

97. În ceea ce privește noțiunea „data pensionării”, se arată că autoarea obiecției face referire cu privire la anumite interpretări posibile ale acesteia, deoarece nicăieri în cuprinsul art.V nu se vorbește de vechimea minimă de 20 de ani ca judecător. Și Legea nr.282/2023, în varianta inițială, cuprindea aceeași sintagmă, respectiv „data pensionării”, în practică neexistând probleme de aplicare în acest sens. Mai mult, chiar varianta în vigoare a Legii nr.303/2022 include în mod expres această sintagmă (a se vedea în acest sens art.211, 217 etc.). De asemenea, noțiunea „vechime totală în muncă” nu este una inedită, având la bază noțiunea „vechime în muncă” utilizată de Legea nr.360/2023. Dată fiind utilizarea în Legea nr.303/2022 a noțiunii „vechime în funcția de judecător sau procuror”, devine clar faptul că vechimea totală în muncă include deopotrivă vechimea în magistratură, ca tip particular de vechime, precum și vechimea în orice altă profesie, ca tip general de vechime, asimilabil conform legislației generale „vechimei în muncă”. Nedetalierea exhaustivă a definițiilor nu echivalează cu neclaritate, ci cu trimitere la legislația generală aplicabilă, urmând ca practica administrativă și judiciară să uniformizeze interpretarea și aplicarea normei. Suplimentar, introducerea condiției unei vechimi totale în muncă este justificată prin apropierea de principiul contributivității – unul dintre jaloanele PNRR. Astfel, condiția suplimentară nu este „lipsită de logică”, ci urmărește să reducă discrepanța dintre pensiile de serviciu și pensiile din sistemul public.

98. În ceea ce privește pretinsa încălcare a prevederilor art.1 alin.(3) și (5), ca o nerespectare a cerințelor de tehnică legislativă, sub aspectul predictibilității, corelat cu componenta instituțională a independenței justiției, se arată că durata etapizării reglementărilor legale nu este „prea scurtă”, ci calibrată la urgența îndeplinirii angajamentelor PNRR și la menținerea unui echilibru între drepturile magistraților și interesul public, de sustenabilitate bugetară. Astfel, dispozițiile legii sunt accesibile destinatarii acestora, stabilind criterii clare și precise privind dreptul la pensie și drepturile accesorii acestuia; sunt previzibile, stabilind o etapizare a aplicării regulilor generale privind dreptul la pensie; nu produc efecte retroactive, fiind expres stabilită intrarea în vigoare a noilor dispoziții. În ceea ce privește interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale, acestea urmează să fie asigurate printr-o practică stabilă a instituțiilor publice competente, precum și printr-o jurisprudență constantă a instanțelor competente, un rol esențial în acest sens revenind chiar Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art.126 alin.(3) din Constituție.

99. În ceea ce privește stabilitatea normelor, se arată că aceasta trebuie percepută drept o consecință a respectării normelor de tehnică legislativă și a criteriilor accesibilității, previzibilității, interpretării unitare și neretroactivității, iar nu drept constrângere a legiuitorului în sensul stabilirii unor intervale de timp în care acesta nu poate reglementa, fapt ce ar constitui o îngrădire a competențelor constituționale ale acestuia. Acest considerent nu elimină dorința de a exista reglementări unitare pentru o perioadă extinsă de timp, fără a putea afecta, în același timp, modificarea normelor ca urmare a schimbării contextului economic sau social. În același sens, se invocă Decizia Curții Constituționale nr.479 din 20 octombrie 2025, paragrafele 203–210.

100. Raportat la considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție privitoare la etapizarea creșterii vârstei de pensionare de la 47 de ani și 8 luni, cât era aceasta la momentul adoptării legii criticate, așadar în anul 2025, până la 65 de ani, se arată că forma legii criticate reprezintă o atenuare a soluției propuse prin legea ce a făcut obiectul controlului de constituționalitate în cadrul Deciziei nr.479

din 20 octombrie 2025. Astfel, prin art.V alin.(5) din legea criticată tranziția la noua vârstă de pensionare se realizează pe durata a mai mult de 16 ani, asigurând aplicarea principiului securității juridice printr-o perioadă suficient de îndelungată în care normele se vor modifica treptat. Faptul că această tranziție presupune utilizarea unei vârste minime pentru pensionare de 49 de ani, începând cu 1 ianuarie 2026, iar nu de 48 de ani, ce ar fi fost rezultatul aplicării legislației în vigoare, nu constituie o modificare radicală sau o schimbare a logicii etapizării de natură să afecteze în mod fundamental așteptările legitime ale persoanelor vizate. Dimpotrivă, analizată în ansamblul său, iar nu doar cu privire la primul pas al etapizării, reglementarea propusă oferă condiții chiar mai favorabile decât cele propuse prin proiectul de lege asupra căruia Guvernul și-a angajat răspunderea în luna septembrie 2025. Același lucru se întâmplă și în cazul etapizării scăderii perioadei de echivalare a vechimii în altă profesie juridică cu vechimea în magistratură, realizată prin art.V alin.(3).

101. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art.16 din Constituție, se arată că statutul special al magistraților presupune o abordare distinctă. În protejarea egalității, se compară situații similare. În cazul de față, o încălcare a principiului egalității ar fi presupus utilizarea unor reguli distincte între membrii aceleiași categorii profesionale căreia îi sunt impuse aceleași obligații, așadar între magistrați. Or, ca urmare a intrării în vigoare a dispozițiilor legale criticate, tuturor magistraților li se vor aplica aceleași reguli generale. Suplimentar, nicio altă categorie profesională nu a fost tratată mai favorabil decât magistrații prin modificările analizate. De altfel, chiar și legislația în vigoare presupune aplicarea unor reguli distincte privind condițiile de pensionare și cuantumul pensiei pentru toate categoriile profesionale ce constituie obiectul legii analizate, fapt ce nu a fost considerat de către Curtea Constituțională ca încălcând principiul egalității. Astfel, legea criticată nu încalcă art.1 alin.(3) și (5) raportat la art.16 și art.124 alin.(3) din Constituție cu referire la statul de drept, principiul securității juridice și al încrederii legitime, precum și la interzicerea discriminării, corelate cu principiul independenței justiției, în componenta sa instituțională.

102. Contrar susținerilor autoarei sesizării, legea criticată stabilește vârsta de pensionare pentru personalul vizat prin referire la vârsta standard de pensionare din sistemul public de pensii și instituirea unei condiții de vechime în muncă de 35 de ani, măsurile având ca efect armonizarea principiilor generale referitoare la pensii, instituite prin Legea nr.360/2023, cu principiile care guvernează pensiile de serviciu din domeniul justiției. Reglementarea este de natură să conducă la creșterea vârstei de pensionare a magistraților până la un nivel comparabil cu vârsta de pensionare a magistraților din alte state membre ale Uniunii Europene. Creșterea treptată a vârstei de pensionare minimizează riscul de a realiza o creștere bruscă și intempestivă a vârstei de pensionare, reglementarea fiind proiectată astfel încât să asigure o creștere treptată a vârstei de pensionare, eliminând condiția ca anul în care se îndeplinește condiția de vechime și anul în care se împlinește vârsta de pensionare să fie același.

103. De asemenea, actul normativ criticat introduce un număr rezonabil de etape de eşalonare până la atingerea vârstei standard de pensionare în sistemul public de pensii, precum și o nouă eşalonare a vechimilor asimilate care intră în calculul perioadei utile pentru pensia de serviciu de 10 ani de la momentul intrării în vigoare a noilor reglementări, respectiv până la 31 decembrie 2035, etapizarea având ca obiectiv tocmai respectarea principiului securității juridice.

104. Stabilirea unui cuantum al pensiei de 55% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor pentru care au fost reținute contribuțiile de asigurări sociale realizate în ultimele 60 de luni de activitate înainte de data pensionării este realizată în considerarea angajamentelor asumate de România prin PNRR, potrivit cărora toate pensiile trebuie să fie bazate pe principiul contributivității sau să aibă cuantum cât mai apropiat de o pensie bazată pe contributivitate.

105. În ceea ce privește criticile aduse dispozițiilor privind acordarea bonificației de 1% și actualizarea pensiei, în sensul restrângerii acestor posibilități doar la persoanele cu decizii de pensionare sau care îndeplinesc condițiile de pensionare, fără să fie afectate drepturile câștigate ale acestora, se arată că măsura a fost dictată de dificultățile bugetare existente, însă aceasta produce efecte doar pentru viitor, expunerea de motive a legii prezentând pe larg contextul decizional, precum și rezultatele urmărite prin introducerea acestei măsuri. Utilizarea unor bonificații (în cazul acordării unei creșteri cu 1% a indemnizației pentru anii suplimentari) ori a unor sancțiuni (în cazul scăderii cu 1% a indemnizației pentru anii lipsă) reprezintă un instrument ce ține de politica legislativă a statului, aflată în permanentă adaptare la contextul socioeconomic, iar nu de dreptul la pensie. Astfel, dată fiind lipsa acută de personal din sistemul de justiție, este firesc ca sancțiunea pentru inexistența întregii vechimi în funcție să fie sporită (în concret, aceasta crește la 2% raportat la indemnizația existentă). Se arată că legea introduce o nouă formulă de bonificare a magistraților care au o vechime mai mare în funcție, prin posibilitatea pensionării anticipate. Potrivit dispozițiilor nou- introduse la art.211 alin.(3¹), pentru magistrații care au atins o vechime în funcție de 35 de ani este eliminată condiția de vârstă pentru pensionare. Drept consecință, în cazul magistraților a căror vechime în funcție a început să curgă de la 22 de ani, vârsta de pensionare poate scădea cu până la 7 ani în cazul în care vechimea în funcția de

magistrat este una maximă, de 35 de ani. Această măsură este balansată de o scădere a cuantumului pensiei cu 2% pentru fiecare an lipsă până la împlinirea vârstei standard de pensionare. Astfel, poate fi înțeles raționamentul unitar ce a determinat modificările legislative: încurajarea păstrării în funcție pentru o perioadă cât mai lungă a magistraților, fără ca acest lucru să genereze cheltuieli bugetare suplimentare. Drept urmare, bonificația nu se acordă printr-o pensie mai mare, ci printr-un avantaj diferit, cel al pensionării anticipate. O astfel de constatare este de natură să combată critica Înaltei Curți de Casație și Justiție, fie și în cazul în care s-ar accepta existența unei obligații constituționale de a stabili atât bonificații, cât și sancțiuni raportate la variațiile în vechimea în funcție.

106. Trebuie subliniat că prevederile legale privesc exclusiv anii suplimentari de muncă ce vor fi realizați ulterior intrării în vigoare a legii. În schimb, în cazul anilor suplimentari de muncă realizați anterior intrării în vigoare a legii vor rămâne aplicabile dispozițiile anterioare, ce au guvernat respectivele raporturi juridice și drepturile născute din acestea. Astfel, nu se poate vorbi despre retroactivitatea dispozițiilor ce vor fi aplicate, ci doar despre punerea în aplicare a principiului activității legii, noile raporturi juridice, respectiv anii de muncă suplimentari realizați după intrarea în vigoare a legii, fiind guvernate de noua lege.

107. În ceea ce privește criticile bazate pe pretinsa nerespectare a dreptului Uniunii Europene și a principiului priorității acestuia, se arată că din jurisprudența relevantă a instanței europene rezultă o serie de principii referitoare la regimul pensiilor magistraților: (i) modul de calcul al pensiei și vârsta de pensionare trebuie să fie stabilite prin lege; (ii) trebuie să existe o relație rezonabilă de proporționalitate între cuantumul pensiei și remunerația primită în timpul desfășurării activității; (iii) cuantumul pensiei trebuie să fie stabilit de către statele membre prin raportare la contextul socioeconomic din cadrul acestora; (iv) cuantumul pensiei poate fi diminuat în scopul îndeplinirii unui interes general, în mod particular ameliorarea situației bugetare; (v) vârsta de pensionare poate fi stabilită de către state, fără a exista constrângeri la nivel internațional. Se consideră că toate aceste standarde sunt îndeplinite de dispozițiile legii criticate.

108. În ceea ce privește pretinsa eliminare a pensiei de serviciu pentru generațiile viitoare, se arată că statutul de pensie de serviciu nu este determinat în primul rând de un cuantum specific, ci de un mod special de calcul al acesteia, ce nu este bazat pe contributivitate, așa cum este cazul și pentru alte categorii socio-profesionale, precum personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă, funcționarii publici parlamentari, membrii Corpului diplomatic și consular al României etc. În cazul categoriilor anterior menționate nu se poate argumenta lipsa unei pensii de serviciu, chiar dacă în toate cazurile cuantumul acesteia este mai mic decât cel aplicabil magistraților. Suplimentar, valoarea cuantumului pensiei de serviciu a magistraților și caracterul suficient al acesteia trebuie analizate și prin comparație cu situația din alte state membre ale Uniunii Europene. Spre exemplu, potrivit datelor publicate de către autoritățile franceze, în cazul Republicii Franceze pensia medie netă a unui magistrat este de 4.180 euro (echivalentul a aproximativ 21.000 lei), raportat la o pensie medie netă lunară la nivelul întregii economii de 1.626 euro (echivalentul a aproximativ 8.200 lei). Astfel, pensia medie a unui magistrat este de aproximativ 2,5 ori mai mare față de pensia medie la nivelul întregii economii, în timp ce în cazul României, ulterior aplicării dispozițiilor legii supuse controlului de constituționalitate, aceasta ar urma să fie de 6,7 ori mai mare. Un exemplu ce permite concluzii similare, calculat tot pe baza datelor puse la dispoziție de autoritățile publice din acest stat, este cel al Republicii Federale Germane. În acest caz, salariul mediu lunar al unui magistrat este de 6.973 euro (echivalentul a aproximativ 35.000 lei), în timp ce pensia medie lunară a unui magistrat este de 5.003 euro (echivalentul a aproximativ 25.100 lei), adică un procent de 71% din salariul mediu lunar. Raportat la pensia medie lunară la nivelul întregii economii, în valoare de 1.770 euro, pensie medie lunară a unui magistrat va fi de 2,8 ori mai mare, din nou mult sub raportul de 6,7 ce va deveni aplicabil în cazul României după intrarea în vigoare a dispozițiilor legii supuse controlului de constituționalitate. Dacă este considerată relevantă realizarea unei comparații cu un stat ce a făcut parte din blocul comunist și în care s-a considerat că este necesară asigurarea unei independențe sporite pentru magistrați prin acordarea unui cuantum mai mare al pensiei, poate fi analizat cazul Poloniei. În acest caz salariul mediu lunar al unui magistrat are un cuantum de 17.150 zloti, echivalentul a aproximativ 20.400 lei. Pensia medie lunară a unui magistrat este de 12.865 zloti, echivalentul a 15.320 lei. Deși, potrivit datelor furnizate pentru anul 2024 de către Fondul Monetar Internațional, produsul intern brut/cap de locuitor al Poloniei este mai mare cu 25% față de produsul intern brut/cap de locuitor al României din aceeași perioadă, pensia medie lunară a unui magistrat din Polonia este cu aproximativ 40% mai mică raportat la cea a unui magistrat din România. Date fiind observațiile CJUE, potrivit cărora *nivelul remunerației judecătorilor trebuie să fie suficient de ridicat, ținând cont de contextul socioeconomic al statului membru în cauză (C-146/23, XL și alții împotriva Sąd Rejonowy w Białymstoku, paragraful 58)*, se consideră că devine o provocare insurmontabilă aceea de a argumenta că, în contextul socioeconomic al României, nivelul remunerațiilor sau pensiilor magistraților este unul prea mic.

109. Toate observațiile anterioare indică faptul că, drept urmare a aplicării noilor dispoziții, cuantumul pensiei unui magistrat va fi semnificativ mai mare față de pensia medie din sistemul public

de pensii (de 6,7 ori), raport mult mai mare decât în alte state europene, precum Franța, Germania sau Polonia. În jurisprudența sa, CJUE a arătat că reducerea remunerației judecătorilor (implicit, pensia) poate fi redusă fără a afecta principiul independenței judecătorilor „*atât timp cât nivelul de remunerare a judecătorilor nou-stabilit rămâne suficient pentru a le asigura independența*” (C-762/23, *RL și alții împotriva Curtea de Apel București*, paragraful 33). Date fiind comparațiile anterior prezentate, este greu de susținut în mod rezonabil că prin intrarea în vigoare a noilor dispoziții legale independența magistraților, în componenta sa referitoare la cuantumul indemnizației acestora, ar fi afectată.

110. În ceea ce privește actualizarea pensiilor de serviciu în funcție de indicii de inflație, se arată că indexarea acestora, indiferent de izvorul pe care aceasta l-ar fi avut, respectiv art.213 alin.(2) din cadrul Legii nr.303/2022 sau art.V din cadrul Legii nr.282/2023, nu s-a realizat niciodată de la intrarea în vigoare a acestor norme. În acest sens, se invocă faptul că dispozițiile menționate au fost înlăturate de la aplicare în mod succesiv prin dispozițiile art.XLI din cadrul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene și prin dispozițiile art.XVI alin.(1) din cadrul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene. De altfel, aceste dispoziții nu se vor aplica nici în anul 2026, având în vedere dispozițiile în vigoare ale art.XXX din Legea nr.141/2025. Întreaga succesiune de norme amintite subliniază că un pretins drept la indexarea raportată la majorarea indemnizației de încadrare brută lunară nu a existat, în fapt, niciodată întrucât prevederile legale care i-ar fi putut servi drept izvor nu au fost niciodată aplicabile.

111. De asemenea, se consideră că opțiunea pentru indexarea pensiilor prin raportare la un indicator, fie rata inflației, fie indemnizația de încadrare brută lunară aflată în plată, reprezintă eminamente o opțiune de oportunitate, niciuna dintre cele două alternative neputând garanta că va oferi un avantaj prin raportare la cealaltă. Standardele stabilite prin jurisprudența CJUE pentru a considera pensia acordată magistraților drept una care să asigure stabilitate financiară fac raportare la „contextul socioeconomic al statului membru”, mai obiectiv caracterizat de factori precum variația inflației decât de variația salariului de bază minim brut pe țară, a cărui valoare este determinată, conform art.164 din Codul muncii, în baza unei hotărâri a Guvernului, depinzând, așadar, exclusiv de voința politică.

112. Nu în ultimul rând, trebuie amintit că însăși CJUE a stabilit în mod expres că utilizarea unor norme cu privire la majorarea sau indexarea indemnizațiilor și, implicit, pensiilor magistraților, diferite de normele folosite pentru alte categorii de beneficiari, se poate realiza atât timp cât *această măsură derogatorie este justificată de un obiectiv de interes general, cum ar fi cerința de a elimina un deficit public excesiv* (Hotărârea din 25 februarie 2025, pronunțată în cauza C-146/23, *XL și alții împotriva Sąd Rejonowy w Białymstoku*, paragraful 67). O astfel de condiție este îndeplinită și în situația supusă analizei, dată fiind situația economică dificilă în care se află în acest moment România.

113. La data de 8 ianuarie 2026, judecătorul-raportor, în conformitate cu dispozițiile art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii o situație cu privire la numărul persoanelor pensionate conform art.82 din Legea nr.303/2004 și art.211 din Legea nr.303/2022, cu menționarea gradului profesional al acestora la momentul ieșirii la pensie, a cuantumului mediu al pensiei de serviciu astfel obținute, a mediei părții contributive, respectiv necontributive a pensiei de serviciu pentru perioada 2021–2025. La aceeași dată, judecătorul-raportor, în conformitate cu dispozițiile art.76 din Legea nr.47/1992, a solicitat Casei Naționale de Pensii Publice o situație cu privire la numărul persoanelor pensionate conform art.82 din Legea nr.303/2004 și art.211 din Legea nr.303/2022, cu menționarea gradului profesional al acestora la momentul ieșirii la pensie, a cuantumului mediu al pensiei de serviciu astfel obținute, a mediei părții contributive, respectiv necontributive a pensiei de serviciu pentru perioada 2021–2025, precum și cu privire la cuantumul pensiei maxime/minime a personalului din sistemul justiției și cuantumului mediu al pensiei din sistemul general de pensii publice (Legea nr.360/2023) la nivelul lunii octombrie 2025.

114. Prin adresele înregistrate la Registratura jurisdicțională a Curții Constituționale cu nr.217 din 16 ianuarie 2026 și nr.121 din 13 ianuarie 2026, Consiliul Superior al Magistraturii, respectiv Casa Națională de Pensii Publice au transmis răspunsurile la solicitările formulate.

115. La dosarul cauzei, Înalta Curte de Casație și Justiție a depus *Note în susținerea obiecției de neconstituționalitate formulate împotriva Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor de serviciu ale magistraților*, la care a atașat un raport de expertiză contabilă extrajudiciară, întocmit de Ana Carp, expert contabil judiciar (înregistrată la Registratura jurisdicțională a Curții Constituționale cu nr.194 din 15 ianuarie 2026), precum și o solicitare privind sesizarea CJUE cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (înregistrată la Registratura jurisdicțională a Curții Constituționale cu nr.1536 din 10 februarie 2026).

116. La data de 6 februarie 2026, prim-ministrul a depus la dosarul cauzei o informare cuprinzând aspecte legate de îndeplinirea jalonului 215 – *Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale*, din cadrul PNRR, menționând, totodată, că transmiterea acestor informații s-a realizat în contextul necesității punerii în aplicare a dispozițiilor art.148 alin.(4) din Constituție, referitoare la rolul autorităților statului român în îndeplinirea obligațiilor asumate de România în raport cu Uniunea Europeană.

117. La termenul de judecată fixat pentru data de 10 decembrie 2025, Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat, în temeiul dispozițiilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, pronunțarea asupra cauzei pentru data de 28 decembrie 2025. La această dată, având în vedere art.51 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, Curtea a constatat lipsa de cvorum intervenită în cursul ședinței de deliberare și, în temeiul prevederilor art.57 din Legea nr.47/1992, a dispus continuarea pronunțării asupra cauzei pentru data de 29 decembrie 2025. La această dată, Curtea, având în vedere art.51 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, a constatat lipsa cvorumului necesar pentru ședința de deliberare și, în temeiul prevederilor art.57 din Legea nr.47/1992, a dispus continuarea pronunțării asupra cauzei pentru data de 16 ianuarie 2026. La această dată, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, precum și a documentelor depuse de autoarea sesizării, a amânat, în temeiul dispozițiilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, pronunțarea asupra cauzei pentru data de 11 februarie 2026. La această dată, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, precum și a documentului depus de autoarea sesizării, respectiv solicitarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție privind sesizarea CJUE cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Curtea, în temeiul dispozițiilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 18 februarie 2026, când a pronunțat prezenta decizie.

118. La dosarul cauzei, Consiliul Superior al Magistraturii, precum și asociații și persoane fizice, în calitate de amicus curiae, au depus puncte de vedere și note scrise în legătură cu obiecția de neconstituționalitate aflată pe rolul Curții Constituționale.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

119. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (PL-x nr.522/2025), în ansamblul său. Analizând motivarea sesizării depuse, Curtea reține că, în realitate, aceasta privește dispozițiile art.I pct.1, 2 și 4, ale art.III pct.1 și 2, ale art.IV și ale art.V alin.(3)–(7) din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, precum și legea în ansamblul său. Textele criticate punctual au următorul cuprins:

- Art.I pct.1, 2 și 4: „*Legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1102 din 16 noiembrie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. Alineatul (1) al articolului 211 se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.211. – (1) Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1), cu o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții, se pot pensiona la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute de legislația care reglementează sistemul public de pensii și pot beneficia de o pensie de serviciu în cuantum de 55% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor pentru care au fost reținute contribuții de asigurare socială realizate în ultimele 60 de luni de activitate înainte de data pensionării. Cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.»

2. Alineatul (3) al articolului 211 se modifică și va avea următorul cuprins:

«(3) De pensia de serviciu beneficiază, la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute de legislația care reglementează sistemul public de pensii, judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1) cu o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care între 20 și 25 de ani realizată numai în aceste funcții. În acest caz cuantumul pensiei este micșorat cu 2% din baza de calcul pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 25 de ani în aceste funcții. Cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.»

[...]

4. Alineatul (4) al articolului 211 se modifică și va avea următorul cuprins:

«(4) Persoanele care au o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care cel puțin 25 de ani realizată numai în funcțiile enumerate la alin.(1) se pot pensiona la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute de legislația care reglementează sistemul public de pensii și pot beneficia de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia de serviciu este egală cu 55% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor pentru care au fost reținute contribuții de asigurări sociale realizate în ultimele 60 de luni de activitate înainte de data eliberării din funcție, raportate la un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile acestora. Cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare de 70% din venitul net aferent venitului brut din ultima lună de activitate înainte de data eliberării din funcție, raportate la un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Prevederile alin.(3) se aplică în mod corespunzător și persoanelor prevăzute de prezentul alineat.»;

- Art.III pct.1 și 2: „Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (1) al articolului 68⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.68⁵. – (1) Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea prevăzut la art.3 alin.(2), personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică prevăzut la art.3¹, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții, pot beneficia de pensie de serviciu la îndeplinirea condițiilor privind vechimea totală în muncă și a vârstei standard de pensionare conform eșalonării prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege, în cuantum de 55% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate, inclusiv sporurile cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 60 de luni de activitate înainte de data pensionării. Cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.»

2. Alineatul (2) al articolul 68⁵ se modifică și va avea următorul cuprins:

«(2) De pensia de serviciu prevăzută la alin.(1) beneficiază, la împlinirea vârstei standard de pensionare conform eșalonării prevăzute în anexă, și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și tehnicienii criminaliști din cadrul parchetelor, cu o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care între 20 și 25 de ani realizată numai în aceste funcții. În acest caz cuantumul pensiei este micșorat cu 2% din baza de calcul prevăzută la alin.(1) pentru fiecare an care lipsește din vechimea în specialitate integrală.»;

- Art.IV: „La articolul 29 din Legea nr.361/2023 privind personalul Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1095 din 5 decembrie 2023, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(2) Magistrații-asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat acestora, cu o vechime totală în muncă de cel puțin 35 de ani, dintre care cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții, se pot pensiona la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută de legislația care reglementează sistemul public de pensii și pot beneficia de o pensie de serviciu în cuantum de 55% din baza de calcul reprezentată de media indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor permanente realizate în ultimele 60 de luni de activitate înainte de data pensionării. Cuantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. Prevederile art.211 și 213 din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.»;

- Art.V alin.(3)–(7): „(3) Prin derogare de la prevederile art.211 alin.(1) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, pentru judecătorul, procurorul, magistratul-asistent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv magistratul-asistent de la Curtea Constituțională, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1) din aceeași lege, aflat în funcție la data de 1 ianuarie 2026, la calculul vechimii de cel puțin 25 de ani se poate lua în considerare, eșalonat, în funcție de data pensionării, și o perioadă maximă de 5 ani în care judecătorul, procurorul sau magistratul-asistent ori personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1) din aceeași lege a îndeplinit funcțiile de judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, avocat, notar, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, grefier cu studii superioare juridice, consilier juridic sau jurisconsult, după cum urmează:

- a) în perioada 1 ianuarie 2026 – 31 decembrie 2027, poate fi valorificată o vechime de cel mult 5 ani în aceste funcții;
- b) în perioada 1 ianuarie 2028 – 31 decembrie 2029, poate fi valorificată o vechime de cel mult 4 ani în aceste funcții;
- c) în perioada 1 ianuarie 2030 – 31 decembrie 2031, poate fi valorificată o vechime de cel mult 3 ani în aceste funcții;
- d) în perioada 1 ianuarie 2032 – 31 decembrie 2033, poate fi valorificată o vechime de cel mult 2 ani în aceste funcții;
- e) în perioada 1 ianuarie 2034 – 31 decembrie 2035, poate fi valorificată o vechime de cel mult un an în aceste funcții.

(4) Pentru judecători, procurori, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională, precum și personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, care beneficiază de pensii de serviciu stabilite în baza unor decizii de pensionare emise anterior datei intrării în vigoare a Legii nr.282/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal sau care au îndeplinit condițiile de pensionare anterior datei intrării în vigoare a Legii nr.282/2023, pentru fiecare an care depășește vechimea de 25 de ani necesară pentru obținerea pensiei de serviciu, cuantumului net al pensiei de serviciu se majorează cu câte 1%. Majorarea cuantumului net al pensiei de serviciu cu câte 1% nu se mai realizează și pentru anii împliniți începând cu data de 1 ianuarie 2026 care depășesc vechimea de 25 de ani, însă fără a se pierde beneficiul majorării cuantumului net pentru perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 2026.

(5) Prin excepție de la dispozițiile art.211 alin.(1) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, precum și de la dispozițiile art.29 alin.(2) din Legea nr.361/2023 și fără a aduce atingere dispozițiilor alin.(1) și alin.(2) din prezentul articol, în intervalul 1 ianuarie 2026 – 31 decembrie 2041 se instituie o creștere etapizată a vârstei de pensionare pentru judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, personalul de specialitate juridică prevăzut la art.221 alin.(1) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat acestora, cu o vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții, după cum urmează:

- a) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2026 – 31 decembrie 2026 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 49 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- b) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2027 – 31 decembrie 2027 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 50 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- c) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2028 – 31 decembrie 2028 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 51 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- d) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2029 – 31 decembrie 2029 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 52 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- e) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2030 – 31 decembrie 2030 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 53 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- f) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2031 – 31 decembrie 2031 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 54 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- g) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2032 – 31 decembrie 2032 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 55 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste;
- h) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2033 – 31 decembrie 2033 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 56 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 26 de ani;
- i) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2034 – 31 decembrie 2034 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 57 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 27 de ani;
- j) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2035 – 31 decembrie 2035 se pot pensiona după împlinirea

vârstei de 58 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 28 de ani;

k) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2036 – 31 decembrie 2036 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 59 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 29 de ani;

l) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2037 – 31 decembrie 2037 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 60 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 30 de ani;

m) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2038 – 31 decembrie 2038 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 61 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 31 de ani;

n) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2039 – 31 decembrie 2039 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 62 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 32 de ani;

o) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2040 – 31 decembrie 2040 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 63 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 33 de ani;

p) persoanele pentru care condiția de vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în aceste funcții se împlinește în intervalul 1 ianuarie 2041 – 31 decembrie 2041 se pot pensiona după împlinirea vârstei de 64 de ani, indiferent de momentul împlinirii acestei vârste, sub condiția unei vechimi totale în muncă de cel puțin 34 de ani.

(6) Prin derogare de la prevederile art.213 alin.(2) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoanele care au decizii de pensionare sau îndeplinesc condițiile de pensionare anterior datei de 1 ianuarie 2026, pensiile de serviciu, inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează procentual ori de câte ori se majorează indemnizația de încadrare brută lunară pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Actualizarea se realizează prin aplicarea, asupra cuantumului pensiei, a procentului de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Cuantumul net al pensiei de serviciu astfel actualizate nu poate depăși 100% din venitul net, la data actualizării, al unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, cu excepția persoanelor cărora le-au fost emise decizii de pensionare sau care îndeplineau condițiile de pensionare, fără a le fi fost încă emise decizii de pensionare, anterior datei de 1 ianuarie 2024. Data actualizării, procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare și, după caz, venitul net la data actualizării al unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, se comunică Casei Naționale de Pensii Publice sau casei de pensii teritoriale ori sectoriale competente de către ordonatorii principali de credite implicați.

(7) Dispozițiile privind vechimea totală în muncă de 35 de ani prevăzute la art.68⁵ alin.(1) și (2) din Legea nr.567/2004, cu modificările și completările ulterioare, sunt aplicabile persoanelor care împlinesc vârsta de pensionare prevăzută de anexa la Legea nr.567/2004, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2026.”

120. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept, loialitatea constituțională, securitatea juridică și exigențele de calitate a legii, art.15 alin.(2) privind principiul neretroactivității, art.16 alin.(1) privind egalitatea în drepturi, art.44 privind dreptul de proprietate privată, art.47 alin.(2) privind dreptul la pensie, art.114 privind angajarea răspunderii Guvernului, art.124 alin.(3) privind înfăptuirea justiției, art.147 alin.(4) privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și art.148 alin.(2) și (4) privind dreptul Uniunii Europene.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

121. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și de art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare și al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, cât și sub aspectul obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în această ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte

dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 9 martie 2018, paragraful 38, și Decizia nr.334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

122. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiile Unite.

123. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

124. Curtea reține că legea criticată a fost adoptată prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună (2 decembrie 2025). Proiectul de lege prezentat a fost adoptat prin nedepunerea unei moțiuni de cenzură. În aceste condiții, legea astfel adoptată a fost depusă, în data de 5 decembrie 2025, la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiile Unite, prin Hotărârea nr.5 din 5 decembrie 2025, a sesizat Curtea Constituțională cu prezenta obiecție de neconstituționalitate, care a fost înregistrată la Registratura jurisdicțională a Curții Constituționale cu nr.13780 din 5 decembrie 2025. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de protecție stabilit de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, astfel că aceasta este admisibilă.

125. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea constată că aceasta vizează o lege care nu a fost încă promulgată, astfel că poate forma obiectul controlului de constituționalitate prevăzut de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție.

126. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Solicitățile privind sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

127. Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o adresă înregistrată la Registratura jurisdicțională a Curții Constituționale cu nr.1536 din 10 februarie 2026, a solicitat sesizarea CJUE cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene formulată după cum urmează: „Care sunt limitele impuse de articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, coroborat cu articolul 2 TUE, interpretat în lumina jurisprudenței Curții de Justiție, reformelor legislative naționale care modifică în mod substanțial și selectiv regimul pensiilor de serviciu ale judecătorilor, atunci când aceste reforme: (a) vizează exclusiv judecătorii, cu excluderea altor categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu; (b) reduc cuantumul brut al pensiei cu aproximativ 32-36%; (c) majorează vârsta de pensionare și condițiile de vechime; (d) instituie un regim tranzitoriu cu efecte diferențiate substanțiale asupra generațiilor de magistrați; și (e) intervin în contextul unor modificări legislative succesive la intervale scurte de timp?”.

128. La data de 16 februarie 2026, la dosarul cauzei un judecător al Curții Constituționale a depus un înscris prin care a solicitat sesizarea CJUE cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene formulată după termenii menționați la paragraful anterior.

129. Curtea Constituțională reține că procedura de sesizare a CJUE cu o cerere de decizie preliminară reprezintă un mecanism de cooperare între CJUE și instanțele statelor membre, prin intermediul căruia CJUE furnizează instanțelor naționale elementele de interpretare a dreptului Uniunii Europene de care acestea au nevoie pentru a soluționa litigiul cu care sunt sesizate. CJUE nu este chemată să se pronunțe asupra conformității unei norme de drept intern cu dispozițiile dreptului Uniunii Europene și nici să furnizeze avize consultative cu caracter general.

130. Curtea Constituțională observă că este de competența instanței naționale să aprecieze necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a pronunța hotărârea sa și relevanța întrebărilor adresate.

131. Curtea Constituțională subliniază că admisibilitatea unei întrebări preliminare presupune, între altele, o cauză pendinte pe rolul unei instanțe naționale și utilitatea reală a răspunsului oferit de CJUE pentru interpretarea și aplicarea dreptului Uniunii Europene în acea cauză. CJUE poate refuza să se pronunțe asupra unei cereri de decizie preliminară formulate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică ori atunci când Curtea nu

dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 11 septembrie 2008, pronunțată în cauza C-11/07, *Eckelkamp și alții*, paragraful 28, și Hotărârea din 20 iunie 2013, pronunțată în cauza C-259/12, *Rodopi-M 91*, paragraful 27). Funcția conferită CJUE în cadrul trimiterilor preliminare este aceea de a contribui la administrarea justiției în statele membre, iar nu de a formula opinii consultative cu privire la întrebări generale sau ipotetice (Hotărârea din 12 iunie 2003, pronunțată în cauza C-112/00, *Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge împotriva Austriei*, paragraful 33, sau Hotărârea din 15 septembrie 2011, pronunțată în cauza C-197/10, *Unió de Pagesos de Catalunya împotriva Administración del Estado*, paragraful 18). Justificarea unei întrebări preliminare nu o constituie formularea de opinii consultative cu privire la chestiuni generale sau ipotetice, ci necesitatea inerentă soluționării efective a unui litigiu (Hotărârea din 2 aprilie 2009, pronunțată în cauza C-459/07, *Elshani*, paragraful 42).

132. Astfel, pe de o parte, CJUE a respins ca inadmisibile întrebări care vizau chestiuni ipotetice sau acte normative care nu erau încă în vigoare în ordinea juridică națională, întrucât rolul său nu este acela de a formula opinii consultative (spre exemplu, Hotărârea din 26 februarie 2013, pronunțată în cauza C-617/10, *Åklagaren împotriva Hans Åkerberg Fransson*, paragrafele 40 și 41, Hotărârea din 30 iunie 2005, pronunțată în cauza C-165/03, *Mathias Längst*, paragrafele 32–34, Hotărârea din 15 septembrie 2011, pronunțată în cauza C-197/10, *Unió de Pagesos de Catalunya împotriva Administración del Estado*, paragrafele 17 și 18). Pe de altă parte, doctrina „actului clar sau clarificat” stabilește că sesizarea CJUE nu este necesară, nici chiar de către instanțele de ultim grad, atunci când dreptul Uniunii Europene a fost clarificat în jurisprudența CJUE, iar instanțele naționale trebuie doar să aplice standardele deja existente (Hotărârea din 6 octombrie 1982, pronunțată în cauza C-283/81, *CILFIT*, Hotărârea din 15 septembrie 2005, pronunțată în cauza C-495/03, *Intermodal Transports*). În privința posibilității de a reduce veniturile magistraților, atât din salarii cât și din pensii, CJUE a stabilit criterii care pot fi aplicate de Curtea Constituțională (Hotărârea din 25 februarie 2025, pronunțată în cauzele reunite C-146/23 și C-374/23, *Sad Rejonowy w Białymstoku*, Hotărârea din 5 iunie 2025, pronunțată în cauza C-762/23, *RL și alții împotriva Curtea de Apel București*).

133. Curtea Constituțională reține că, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*, se analizează un act normativ care nu este în vigoare și poate să nu intre în vigoare nici ulterior controlului preventiv de constituționalitate. Astfel, legea dedusă controlului poate să nu intre în vigoare ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.453 din 16 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.374 din 16 mai 2008, și Decizia nr.308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.309 din 9 mai 2012), ca urmare a solicitării reexaminării legii de către Președintele României și rămânerei ei în nelucrare în Parlament ori datorită faptului că Parlamentul nu poate fi obligat să pună în acord o lege cu decizia Curții Constituționale într-un anumit termen (a se vedea, de exemplu, Decizia nr.77 din 30 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.198 din 13 martie 2019, în urma căreia Parlamentul a abandonat intervenția legislativă, ori Decizia nr.146 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.240 din 28 martie 2019, în urma căreia legea invalidată se află încă în procedură legislativă parlamentară). În consecință, adresarea unei întrebări preliminare către CJUE, în acest cadru procesual, ar transforma jurisdicția europeană într-un organ consultativ care ar exprima o opinie în cadrul procesului legislativ derulat într-un stat membru, ceea ce este inadmisibil.

134. Totodată, Curtea Constituțională reține că, prin Decizia nr.533 din 18 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.673 din 3 august 2018, paragraful 41 și următoarele, și Decizia nr.650 din 25 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.97 din 7 februarie 2019, paragraful 202, a considerat că, în cadrul controlului *a priori* de constituționalitate, instanța constituțională nu poate sesiza CJUE, în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, drept care astfel de cereri sunt inadmisibile.

135. Prin urmare, Curtea, cu majoritate de voturi, respinge, ca inadmisibile, solicitările de sesizare a CJUE cu o cerere de decizie preliminară în temeiul art.267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(3) Analiza obiecției de neconstituționalitate

136. Curtea Constituțională reține că este învestită de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiile Unite cu soluționarea unor critici de neconstituționalitate extrinsecă a legii în ansamblul său, precum și a unor critici de neconstituționalitate intrinsecă ce vizează exclusiv art.I pct.1, 2 și 4, art.III pct.1 și 2, art.IV și art.V alin.(3)–(7) din lege, astfel încât se va pronunța numai în limitele sesizării, fără a adăuga nici critici și nici motive de neconstituționalitate din oficiu (a se vedea Decizia nr.498 din 24 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.585 din 4 august 2015, paragraful 44, Decizia nr.412 din 20 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.570 din 11 iulie 2019, paragraful 61, Decizia nr.2 din 13 ianuarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.84 din 27 ianuarie 2021, paragraful 54, Decizia nr.231 din 6 aprilie 2021, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr.613 din 22 iunie 2021, paragraful 40, și Decizia nr.467 din 2 august 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.727 din 7 august 2023, paragraful 86).

(3.1.) Critici de neconstituționalitate extrinsecă

137. În raport cu criticile de neconstituționalitate privind încălcarea art.114 din Constituție cu referire la condițiile în care Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că angajarea răspunderii Guvernului pe un proiect de lege trebuie să fie realizată ținându-se seama, printre altele, de existența unei urgențe în adoptarea măsurilor preconizate, de necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate și de aplicarea imediată a legii în cauză (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.1.655 din 28 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.51 din 20 ianuarie 2011). Recurgerea la procedura angajării răspunderii Guvernului nu poate fi realizată oricum și în orice condiții, deoarece această modalitate de legiferare reprezintă, într-o ordine firească a mecanismelor statului de drept, o excepție. Decizia Guvernului de a-și angaja răspunderea nu poate fi animată exclusiv de elemente de oportunitate, ci de urgența reglementării domeniului vizat. Or, urgența reglementării se află în legătură directă cu evitarea/prevenirea unei situații iminente sau cel puțin actuale de pericol, fiind indisolubil legată de existența unei situații de fapt ce nu poate fi depășită prin apelarea la procedurile legislative obișnuite. Este adevărat că procedura angajării răspunderii Guvernului nu necesită existența unei situații extraordinare pe care să o rezolve, pentru că, în acest caz, se utilizează un alt instrument legislativ, și anume ordonanța de urgență, însă ea trebuie să se subsumeze unei situații care, fără a fi extraordinară, implică o rezolvare ce nu poate fi amânată. O asemenea abordare se impune pentru că angajarea răspunderii Guvernului presupune ocolirea dezbaterii parlamentare, cu alte cuvinte, limitarea rolului acestuia de unică autoritate legiuitoare a țării. De altfel, legiuitorul constituant, reglementând procedura prevăzută de art.114 din Constituție, a acceptat o asemenea limitare, fără însă a o echivala cu o procedură de legiferare obișnuită. Prin urmare, o asemenea procedură poate fi folosită în mod temperat și moderat și doar în condițiile unei nevoi stringente de reglementare, fără ca aceasta să presupună și o situație extraordinară (Decizia nr.28 din 29 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.165 din 28 februarie 2020, paragraful 72).

138. În expunerea de motive a legii (pct.2.2. – *Descrierea situației actuale*) se arată că adoptarea legii criticate a avut în vedere, pe de o parte, faptul că Comisia Europeană a emis Decizia 3.490 din 28 mai 2025 prin care a stabilit suspendarea plății unei sume de 869 de milioane de euro din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), iar, pe de altă parte, în mod independent de necesitatea îndeplinirii angajamentelor asumate prin PNRR, România se află la momentul actual într-o situație economică dificilă, confirmată și de Comisia Europeană. În acest din urmă sens, se arată că deficitul bugetului general consolidat a înregistrat în anul 2024 cea mai amplă creștere produsă în ultimii 30 de ani, atingând un nivel de 9,3% din produsul intern brut, iar datoria publică exprimată ca procent din produsul intern brut a atins 54,8% în 2024. Cauza exclusivă a accentuării dezechilibrului bugetar menționat este reprezentată de majorarea abruptă a cheltuielilor bugetare exprimate ca procent din produsul intern brut (creștere de la 40,6 la 43,5%), fapt generat inclusiv de cheltuielile privind pensiile și salariile. Necesitatea finanțării acestui dezechilibru bugetar a dus la o creștere semnificativă a cheltuielilor statului român cu dobânzile aferente datoriei publice, acestea ajungând doar pentru anul 2024 la o valoare absolută de peste 8 miliarde de euro.

139. Astfel, în lipsa unor măsuri urgente, nivelul crescut al cheltuielilor publice va genera o continuă creștere a datoriei guvernamentale și a costurilor aferente acesteia, precum dobânzile. O evoluție în acest sens va face inevitabilă depășirea pragului impus de actele de drept primar cu privire la datoria publică, respectiv limitarea acesteia la 60% din produsul intern brut, în condițiile în care normele privind limitarea deficitului bugetar la 3% au fost deja încălcate.

140. Având în vedere acest context ce implică deopotrivă obligațiile asumate prin cadrul normativ pentru implementarea PNRR, riscul pierderii sumei de 869 de milioane de euro, precum și situația economică dificilă manifestată prin existența unui deficit bugetar crescut și a unei datorii publice semnificative, Guvernul și Parlamentul României, în baza cooperării loiale dintre acestea, au obligația de a lua cu maximă celeritate măsuri de limitare a cheltuielilor publice, ce vor fi transpuse într-o serie de acte normative succesive. Din această serie face parte și legea criticată, aceasta fiind destinată reducerii în viitor a unor cheltuieli privind pensiile, parte a unei serii limitate de reduceri a cheltuielilor. Importanța crescută a domeniului justiției și, în mod particular, a pensiilor de serviciu acordate persoanelor active în acest domeniu, precum și caracterul urgent al intervenției propuse, dat fiind termenul-limită stabilit prin PNRR, și necesitatea reducerii cheltuielilor publice justifică apelarea la mecanismul constituțional prevăzut de dispozițiile art.114 din Legea fundamentală, respectiv angajarea răspunderii Guvernului.

141. Aspectele învederate în expunerea de motive întrunesc elementele necesare calificării lor ca fiind o situație urgentă care impune adoptarea măsurilor conținute în legea criticată. Decizia Guvernului de a-și angaja răspunderea reprezintă o măsură luată *in extremis*, având în vedere deficitul bugetului general consolidat. Reglementările adoptate reprezintă un răspuns energic și necesar la

situația financiar-bugetară a statului. Rezultă, de asemenea, că se impunea adoptarea unor asemenea măsuri cu maximă celeritate în condițiile în care apelarea la procedura generală de legiferare ar fi însemnat o prelungire în timp a crizei financiar-bugetare a statului și adâncirea deficitului public (*ad similibis*, a se vedea Decizia nr.357 din 22 iulie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.698 din 25 iulie 2025, paragraful 130).

142. Cu privire la necesitatea legiferării prin angajarea răspunderii Guvernului, și anume cu maximă celeritate, se poate observa că, ținând seama de art.115 alin.(6) din Constituție, se reține faptul că o reformă a pensiilor de serviciu nu poate fi realizată imediat prin ordonanță de urgență a Guvernului. În acest sens, prin Decizia nr.650 din 15 decembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1262 din 28 decembrie 2022, paragraful 51, Curtea a reținut că „diminuarea cuantumului pensiei, fie ea contributivă sau de serviciu, cu sume de bani considerabile afectează dreptul la pensie privit *lato sensu*. [...] Or, afectarea dreptului fundamental la pensie se poate realiza prin cel puțin două modalități: încetarea sau suspendarea plății pensiei și diminuarea cuantumului său. În măsura în care Guvernul apelează prin intermediul ordonanței de urgență la unul dintre aceste două elemente afectatoare ale dreptului, respectiva măsură afectează dreptul la pensie prevăzut de art.47 alin.(2) din Constituție, fiind, astfel, contrară art.115 alin.(6) din Constituție.” În aceste condiții, o reșezare a modului de calcul al pensiilor de serviciu din sistemul justiției, care conduce și la o diminuare a cuantumului acestora, nu se poate realiza printr-un act de delegare legislativă, ci numai prin lege, sens în care, ținând seama și de urgența măsurilor care se impun, Guvernul are deschisă calea utilizării angajării răspunderii sale, ca procedură rapidă de legiferare. Prin urmare, apelarea la această procedură, în condițiile date, apare ca fiind necesară (*ad similibis*, a se vedea Decizia nr.357 din 22 iulie 2025, precitată, paragrafele 131 și 132).

143. În ceea ce privește domeniul vizat și aplicarea imediată a legii adoptate, Curtea constată că, pe de o parte, pensiile de serviciu din domeniul justiției sunt indisolubil legate de autoritatea judecătorească, expres reglementată prin Constituție, și că domeniul de reglementare al legii analizate este unul omogen sub aspectul relațiilor sociale normate. Pe de altă parte, Curtea constată că legea prevede intrarea sa în vigoare la 1 ianuarie 2026, respectiv într-un interval de timp scurt față de data adoptării sale.

144. Curtea Constituțională nu are competența de a examina oportunitatea inițierii unui demers legislativ și nici de a cuantifica impactul bugetar pe care le au măsurile legislative promovate sau care ar trebui promovate. De asemenea, Curtea Constituțională nu are nici competența de a stabili măsurile legislative ce trebuie promovate. Ca atare, Curtea nu poate controla calculele de natură financiară prezentate de Guvern în expunerea de motive a legii sau în punctul de vedere formulat și nici nu are competența de a verifica oportunitatea diverselor politici publice promovate, cum nici Înalta Curte de Casație și Justiție nu își poate aroga această prerogativă. Totodată, Curtea nu are competența de a urmări realizarea programului Guvernului în privința reformei pensiilor de serviciu ale personalului din diverse domenii de activitate și nu poate condiționa reforma realizată cu privire la pensiile de serviciu din domeniul justiției de reforma pensiilor de serviciu ale altor categorii de personal. Este decizia exclusivă a Guvernului/Parlamentului, după caz, să stabilească oportunitatea și momentul în care aceste reforme vor fi realizate, indiferent de data de la care ele își vor produce efectele. Așadar, Curtea nu se poate pronunța cu privire la aspectele referitoare la oportunitatea măsurilor necesare a fi luate în urma emiterii Deciziei Comisiei Europene nr.3.490 din 28 mai 2025. În sensul celor de mai sus și cu privire la aspecte similare, Curtea s-a pronunțat și prin Decizia nr.479 din 20 octombrie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1036 din 10 noiembrie 2025.

145. Prin urmare, Curtea constată că legea criticată nu încalcă prevederile art.114 din Constituție.

(3.2.) Critici de neconstituționalitate intrinsecă

(3.2.1.) Aspecte preliminare

146. Curtea observă că remunerația personalului din sistemul justiției este supusă contribuției de asigurări sociale, iar sumele de bani plătite cu acest titlu *pro parte* se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat (așa-numitul Pilon I de pensii) și *pro parte* devin contribuții la un fond de pensii administrat privat (așa-numitul Pilon II de pensii – Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.482 din 18 iulie 2007). Cu alte cuvinte, personalul din sistemul justiției beneficiază, ca orice angajat, de o pensie publică de natură contributivă, determinată conform regulilor stabilite de Legea nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1089 din 4 decembrie 2023, și de o pensie administrată privat, reprezentând suma plătită periodic participantului sau beneficiarului la fondul de pensii antereferit, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul general de pensii publice. Totodată, personalul din sistemul justiției poate contribui, la fel ca orice angajat, la sistemul de pensii facultative (Pilonul III – Legea nr.204/2006 privind pensiile facultative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.470 din 31 mai 2006), iar aceste contribuții se rețin și se virează de către

angajator, odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii, sau de către participant, lunar, în contul fondului de pensii specificat în actul individual de aderare.

147. Prin urmare, Curtea reține că, în virtutea art.47 alin.(2) din Constituție, statul a reglementat un sistem complex de asigurare socială, care îmbină o componentă publică și una privată. Este un sistem bazat esențialmente pe ideea de asigurare, care presupune ca, în urma contribuțiilor plătite în cursul vieții active, statul sau fondurile de pensii, după caz, să asigure persoanei astfel asigurate plata unei pensii după momentul pensionării sale. Rezultă că temeiul pensiei publice contributive și al celei private obligatorii/facultative îl constituie exclusiv art.47 alin.(2) din Constituție.

148. În prezent, pensia de serviciu din sistemul justiției cuprinde două elemente: contributiv și, respectiv, necontributiv. Suplimentul acordat de stat, în completarea elementului contributiv al pensiei de serviciu, nu are ca temei constituțional art.47 alin.(2) Constituție, ci art.124 alin.(3) din Constituție. Curtea a subliniat, prin Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1274 din 22 decembrie 2020, paragraful 143, că „în stabilirea cuantumului pensiei de serviciu a magistraților [...] legiuitorul este ținut să respecte principiul independenței justiției”. Legea criticată modifică acest sistem și stabilește un alt regim juridic al pensiei de serviciu, care va avea în vedere un temei constituțional bazat exclusiv pe art.124 alin.(3) din Legea fundamentală, și nu pe un construct hibrid bazat pe art.47 alin.(2) și pe art.124 alin.(3) din Constituție. Ca atare, pensia de serviciu nu este eliminată pentru nicio categorie de personal din sistemul justiției. Noua viziune legislativă se corelează cu dispozițiile art.211 alin.(6) din Legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1102 din 16 noiembrie 2022, care prevede că „*personalul care are dreptul la pensia de serviciu stabilită potrivit prezentei legi [s.n. Legea nr.303/2022], la pensie de serviciu stabilită potrivit altor acte normative sau la pensie în sistemul public de pensii are obligația de a opta pentru una din aceste pensii*”.

149. Prin urmare, personalul din sistemul justiției, la împlinirea vârstei standard de pensionare, poate opta între pensia din sistemul public general și cea de serviciu, de asemenea, publică. În plus, indiferent de opțiune, această pensie poate fi cumulată cu pensia rezultată din Pilonii II și III (obligatorie/facultativă).

(3.2.2.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(5) din Constituție cu privire la calitatea legii

150. Curtea reține că sintagma „**vechime totală în muncă**” din cuprinsul art.I pct.1 [cu referire la art.211 alin.(1)], pct.2 [cu referire la art.211 alin.(3)] și pct.4 [cu referire la art.211 alin.(4)], al art.III pct.1 [cu referire la art.68⁵ alin.(1)] și pct.2 [cu referire la art.68⁵ alin.(2)], al art.IV [cu referire la art.29 alin.(2) din Legea nr.361/2023] și al art.V alin.(5) lit.h)–p) și alin.(7) din lege nu este imprecisă. Din conținutul său rezultă că este compusă din vechimea în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent și personal asimilat magistraților și din vechimea în muncă definită ca atare în art.16 alin.(5) din Codul muncii sau recunoscută în alte acte normative ce reglementează diverse statute profesionale (exemplificativ, Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.440 din 24 mai 2018, sau Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.555 din 5 iulie 2019). Stabilind că, în conținutul acestei vechimi totale în muncă, vechimea în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent și personal asimilat magistraților trebuie, în mod obligatoriu, să aibă o anumită pondere [imperativ, de minimum 25 de ani, cu modulațiile prevăzute de art.V alin.(3)], legea reglementează, în mod expres, faptul că, suplimentar acestei vechimi minime în funcție, trebuie realizată fie o vechime adițională în funcție de încă 10 ani, fie o vechime adițională în muncă în sensul Codului muncii sau al altor acte normative ce reglementează diverse statute profesionale, fie o combinație între aceste vechimi adiționale. Vechimea în muncă nu se confundă cu stagiul de cotizare reglementat de Legea nr.360/2023. Prin urmare, sintagma criticată este clară, precisă și previzibilă și nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.

151. Cu privire la sintagma „data pensionării” din cuprinsul art.V alin.(3) din lege, Curtea constată că aceasta se referă la data eliberării din funcție prin pensionare. Cu alte cuvinte, deciziile de pensionare emise și nepuse în plată vor trebui actualizate anterior eliberării din funcție prin pensionare în măsura în care punerea în plată se realizează într-un an ulterior celui în care a fost emisă decizia de pensionare. Prin urmare, sintagma criticată nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție.

(3.2.3.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(5) și art.124 alin.(3) din Constituție sub aspectul nesocotirii principiului securității raporturilor juridice și a principiului independenței justiției cu privire la etapizarea creșterii vârstei de pensionare și a eliminării perioadelor asimilate în determinarea vechimii în funcție

152. Dispozițiile art.V alin.(3) din lege cuprind măsuri tranzitorii care se întind pe un interval temporal de 16 ani și au ca finalitate eliminarea treptată a vechimilor asimilate. O astfel de soluție legislativă nu încalcă Decizia Curții Constituționale nr.467 din 2 august 2023, paragraful 126, potrivit căruia „norma tranzitorie trebuie să coreleze criteriul vârstei cu cel al vechimii efective în funcție, vârsta neputând fi un criteriu de sine stătător decât la momentul atingerii vârstei standard de pensionare

preconizate (60 de ani). De aceea, creșterea etapizată a vârstei de pensionare trebuie să pornească de la 47 de ani și să avanseze treptat până la vârsta standard de pensionare stabilită de legiuitor, iar această creștere trebuie să se raporteze invers proporțional la vechimea efectivă în funcție (în care se include tranzitoriu vechimea asimilată necesară pentru accesul în funcție) a persoanelor prevăzute la art.I pct.1 din lege la data intrării în vigoare a acesteia, acordarea dreptului la pensie de serviciu realizându-se, însă, după împlinirea celor 25 de ani de vechime efectivă în funcție (în care se include tranzitoriu vechimea asimilată necesară pentru accesul în funcție). De asemenea, se poate reglementa o perioadă de grație care să permită tranziția rațională spre un nou criteriu de dobândire a dreptului la pensie de serviciu (vârsta).” Astfel, textul criticat dă expresie considerentelor reținute referitoare la necesitatea realizării acestei măsuri într-un interval temporal rezonabil.

153. Cu privire la criticile referitoare la creșterea etapizată a vârstei de pensionare, Curtea observă că art.V alin.(5) din legea criticată este în sensul Deciziei Curții Constituționale nr.467 din 2 august 2023, paragraful 126, stabilind pentru o vechime în funcție care se apropie de 25 de ani o vârstă de pensionare mai apropiată de cea aplicabilă la momentul intrării în vigoare a legii, iar pentru vechimi în funcție mai mici, o vârstă de pensionare mai mare. Ca atare, legea stabilește un mecanism tranzitoriu până la atingerea vârstei standard de pensionare din sistemul general de pensionare în sistemul justiției, mecanism care valorifică un raport invers proporțional între nivelul vechimii în funcție și cel al vârstei de pensionare, ceea ce este exact în sensul Deciziei nr.467 din 2 august 2023. Nu în ultimul rând, tot în sensul deciziei antereferite, vechimea asimilată pentru accesul în funcție este inclusă, în mod tranzitoriu, în vechimea efectivă în funcție, ponderea ei reducându-se progresiv pe măsura creșterii etapizate a vârstei de pensionare, fiind eliminată odată cu atingerea vârstei preconizate de pensionare.

154. Prin urmare, art.V alin.(3) și (5) din lege nu încalcă art.1 alin.(5) și art.124 alin.(3) din Constituție.

(3.2.4.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.16 alin.(1), art.47 alin.(2) și art.124 alin.(3) din Constituție privind principiul egalității, dreptul la pensie și principiul independenței justiției cu privire la compararea situației pensiilor de serviciu din sistemul justiției cu alte categorii de pensii de serviciu

155. Cu privire la critica de neconstituționalitate care vizează discriminarea personalului din justiție în raport cu alte categorii de personal beneficiare de pensii de serviciu în sensul în care în privința acestora din urmă nu au fost operate modificări legislative similare, Curtea constată că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins violate, iar nu compararea unor prevederi legale dintr-o lege cu o altă lege ori a prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.409 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.625 din 26 august 2014, paragraful 23, Decizia nr.262 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.427 din 16 iunie 2015, paragrafele 15 și 16, Decizia nr.527 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.814 din 15 octombrie 2017, paragraful 18, Decizia nr.55 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.488 din 13 iunie 2018, paragrafele 35 și 36, Decizia nr.709 din 5 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.210 din 16 martie 2020, paragraful 23, Decizia nr.47 din 28 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.471 din 29 mai 2023, paragraful 20, Decizia nr.113 din 16 martie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.534 din 15 iunie 2023, paragraful 30, sau Decizia nr.116 din 7 martie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.837 din 22 august 2024, paragraful 25). Procedându-se altfel s-ar ajunge inevitabil la concluzia că, deși fiecare dintre dispozițiile legale este constituțională, numai coexistența lor ar pune în discuție constituționalitatea uneia dintre ele. Rezultă deci că într-o astfel de situație nu se pune în discuție o chestiune privind constituționalitatea, ci *una de coordonare a legislației în vigoare, ceea ce este de competența autorității legiuitoare* (Decizia nr.284 din 17 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.834 din 24 august 2022, paragraful 21, Decizia nr.523 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.55 din 22 ianuarie 2014, Decizia nr.343 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.669 din 31 octombrie 2013, Decizia nr.466 din 15 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 10 februarie 2025, paragraful 25, sau Decizia nr.64 din 28 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.666 din 20 iulie 2023, paragraful 28).

156. Referitor la reglementarea condițiilor de acordare a pensiei, Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale cuvenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul valoric al lor, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările care se produc în resursele economico-financiare. Așadar, este la aprecierea legiuitorului să prevadă condițiile și criteriile necesar a fi îndeplinite pentru a beneficia de o anumită categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale ce rezultă din prevederile constituționale aplicabile (Decizia nr.356 din 23 septembrie 2004, publicată în Monitorul

Official al României, Partea I, nr.1015 din 3 noiembrie 2004, Decizia nr.1.140 din 4 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.31 din 15 ianuarie 2008, Decizia nr.506 din 9 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.368 din 1 iunie 2009, Decizia nr.43 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.268 din 18 martie 2022, paragraful 31, Decizia nr.249 din 27 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.706 din 1 august 2023, paragraful 24, Decizia nr.445 din 13 iulie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1126 din 13 decembrie 2023).

157. Prin urmare, dispozițiile art.I pct.1, 2 și 4, ale art.III pct.1 și 2 și ale art.IV din lege, sub aspectul criticilor formulate, nu încalcă art.16 alin.(1), art.47 alin.(2) și art.124 alin.(3) din Constituție.

(3.2.5.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.124 alin.(3), art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) și (4) din Constituție privind independența justiției, obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene cu privire la diminuarea cuantumului pensiei de serviciu

158. Cu privire la cuantumul pensiei de serviciu, prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 118, Curtea a reținut că baza de calcul al pensiei de serviciu trebuie raportată la venitul brut de la momentul deschiderii dreptului la pensie de serviciu pentru a reflecta un nivel cât mai apropiat de venitul aferent funcției, gradului profesional, vechimii avute în vedere la data pensionării. Atunci când Curtea a stabilit că valoarea pensiei de serviciu trebuie să fie cât mai apropiată de „cuantumul venitului ce reprezintă indemnizația pentru activitatea desfășurată în calitate de magistrat” și a făcut referire la actele internaționale cu privire la stabilirea acestui moment cât mai aproape de cel al ultimei remunerații (Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020, precitată, paragraful 123), nu a avut în vedere o diluare a bazei de calcul; din contră, indiferent de modul său de stabilire – respectiv de mijlocul utilizat –, aceasta trebuie să reflecte în final un quantum care să susțină obiectivul primordial fixat de Curte cu privire la cuantumul pensiei de serviciu rezultate. Totodată, Decizia nr.900 din 15 decembrie 2020 statuează în sensul că cuantumul pensiei rezultat să fie cât mai apropiat de cuantumul venitului ce reprezintă indemnizația pentru activitatea desfășurată în calitate de magistrat (a se vedea paragrafele 122, 123, 143, 144, 145 și 153 ale deciziei menționate).

159. CJUE a statuat că „faptul că judecătorii în activitate au garanția că vor primi, după pensionare, o pensie suficient de ridicată este de natură să îi protejeze împotriva riscului de corupție în perioada lor de activitate” (Hotărârea din 5 iunie 2025, pronunțată în cauza C-762/23, *RL și alții*, paragraful 37). În acest context, CJUE menționează, în această privință, „punctul 54 din Recomandarea Comitetului de Miniștri din anul 2010, potrivit căruia «[t]rebuie să existe garanții pentru [...] plata unei pensii pentru limită de vârstă care ar trebui să fie [raportată] în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu». De asemenea, din articolul 6.4 din Carta europeană privind statutul judecătorilor [...] reiese că acest statut trebuie să garanteze judecătorului sau judecătoarei «care a împlinit vârsta legală pentru încetarea funcției, după ce a exercitat-o ca profesie o perioadă determinată, plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională»” (paragraful 38 al hotărârii).

160. În coordonatele jurisprudenței expuse, Curtea reține că statutul magistraților trebuie să le garanteze acestora, la data la care au împlinit vârsta legală pentru încetarea funcției și după ce au exercitat profesia de magistrat o anumită perioadă, plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea judiciară desfășurată.

161. Curtea constată că baza de calcul stabilită prin legea criticată este venitul brut de la momentul deschiderii dreptului la pensie de serviciu determinat ca medie a indemnizațiilor de încadrare brute lunare și a sporurilor din ultimele 60 de luni anterioare pensionării, cu aplicarea unor valori procentuale necesare pentru menținerea unei valori rezonabile a pensiei de serviciu în raport cu valoarea medie a pensiei din sistemul general de pensii publice. Astfel, formula de calcul valorifică mai multe elemente de dimensionare a cuantumului pensiei de serviciu, considerat ca rată de înlocuire a veniturilor obținute în timpul activității profesionale. Cu privire la caracterul satisfăcător sau nu al cuantumului astfel obținut, Curtea reține că nu are competența de a stabili nici valoarea nominală de referință a nivelului pensiei de serviciu și nici valoarea procentuală ce se aplică asupra bazei de calcul pentru ca pensia de serviciu astfel calculată să reflecte un nivel cât mai apropiat de/comparabil cu venitul aferent funcției, gradului profesional, vechimii avute în vedere la data pensionării.

162. Curtea observă că există un raport adecvat între cuantumul pensiei medii din sistemul public de pensii și cel al pensiei de serviciu a personalului din sistemul justiției, stabilite potrivit legii criticate, ceea ce indică o congruență axiologică între soluția legislativă criticată și cerințele impuse de CJUE în jurisprudența sa. Prin urmare, dispozițiile art.I pct.1, 2 și 4, ale art.III pct.1 și 2 și ale art.IV din lege, sub aspectul criticilor formulate, nu încalcă art.124 alin.(3), art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) și (4) din Constituție.

(3.2.6.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3) și art.147 alin.(4) din Constituție privind statul de drept, principiul legalității, principiul egalității în drepturi, principiul independenței justiției și obligativitatea deciziilor Curții

Constituționale cu referire la eliminarea de facto a pensiilor de serviciu pentru generațiile viitoare

163. Pe lângă considerente anterior reținute, Curtea constată că generațiile viitoare vor putea opta între pensia de serviciu stabilită de legea criticată și pensia contributivă din sistemul general de pensii publice în acord cu art.211 alin.(6) din Legea nr.303/2022. Ca atare, astfel cum Curtea deja a stabilit, pensia de serviciu nu este eliminată pentru nicio categorie de personal din sistemul justiției.

(3.2.7.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.15 alin.(2) și art.44 din Constituție privind principiul retroactivității legii și dreptul de proprietate privată cu referire la eliminarea bonificației de 1% adăugată cotei de 80% pentru determinarea pensiei de serviciu

164. Cu privire la eliminarea bonificației privind creșterea cu 1% a cotei de 80% care se aplica asupra bazei de calcul al pensiei de serviciu pentru fiecare an care depășește vechimea standard de 25 de ani, Curtea constată că, prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragrafele 154–156, nu a stabilit că aceasta este un beneficiu intrinsec legat de garantarea independenței sistemului judiciar și că ar fi un element *sine qua non* al pensiei de serviciu, astfel că această bonificație este rezultatul unei opțiuni legislative. Legea recunoaște această bonificație în privința persoanelor care au decizii de pensionare sau îndeplinesc condițiile de pensionare anterior datei prevăzute de lege pentru fiecare an cu care au depășit vechimea de 25 de ani, însă de la data prevăzută de lege această bonificație încetează, rămânând câștigate pentru aceste persoane numai creșterile realizate până la data de referință anterior menționată. Pentru restul persoanelor, care nu îndeplinesc condițiile de pensionare până la data prevăzută de lege, bonificația nu se acordă, fiind eliminată. Prin urmare, soluția legislativă menționată nu încalcă art.15 alin.(2) din Constituție.

165. Legiuitorul are competența de a dimensiona sau elimina pentru viitor astfel de elemente ale sistemului de determinare a cuantumului pensiei de serviciu din rațiuni ce țin de politicile publice promovate în domeniul pensiilor. Beneficiul unui asemenea element al dreptului de pensie subzistă atât timp cât reglementarea legală care o prevede este în vigoare. Abrogarea acesteia conduce la eliminarea pentru viitor a acestui element din sistemul de determinare a cuantumului pensiei de serviciu, numai sumele de bani exigibile la momentul abrogării normei intrând în sfera de protecție a dreptului de proprietate privată.

166. În considerarea unor schimbări intervenite în posibilitățile de acordare și dimensionare a drepturilor de asigurări sociale, legiuitorul poate modifica, ori de câte ori consideră că este necesar, criteriile de calcul al cuantumului acestor drepturi, dar cu efecte numai pentru viitor (Decizia nr.53 din 25 februarie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.705 din 29 iulie 2025, paragraful 37).

167. Curtea Constituțională a statuat că „nici Constituția și nici vreun instrument juridic internațional nu prevăd cuantumul pensiei de care trebuie să beneficieze diferite categorii de persoane. Acesta se stabilește prin legislația națională. În aceste condiții, legiuitorul poate să prevadă și o limită minimă a cuantumului pensiei, precum și plafonul maxim al acesteia. Dreptul la respectarea bunurilor nu poate fi înțeles în sensul că îndreptățește o persoană la o pensie într-un anumit cuantum. De asemenea, cuantumul pensiei reprezintă un bun numai în măsura în care acesta a devenit exigibil”. În aceste condiții, a conchis Curtea, nu se încalcă dispozițiile art.44 din Constituție privind dreptul de proprietate privată. (Decizia nr.723 din 12 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.349 din 15 mai 2024, paragraful 114).

168. Curtea de la Strasbourg a arătat că statele dispun de o marjă largă de apreciere în reglementarea politicii lor sociale. Astfel, dată fiind cunoașterea directă a propriei societăți și a nevoilor sale, autoritățile naționale sunt, în principiu, cel mai bine plasate pentru a alege mijloacele cele mai adecvate în atingerea scopului stabilirii unui echilibru între cheltuielile și veniturile publice, iar Curtea respectă alegerea lor, cu excepția cazului în care aceste mijloace se dovedesc în mod evident lipsite de un temei rezonabil (Decizia din 7 februarie 2012, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Frimu și alții împotriva României*, paragraful 41, precum și Decizia Curții Constituționale nr.302 din 25 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.796 din 4 septembrie 2023, paragraful 30).

169. Prin urmare, Curtea constată că art.V alin.(4) din lege nu încalcă art.15 alin.(2) și art.44 din Constituție.

(3.2.8.) Critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3), art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) din Constituție privind statul de drept, principiul legalității, principiul egalității în drepturi, principiul independenței justiției, obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene cu referire la obligativitatea deciziilor Curții Constituționale în privința actualizării pensiei de serviciu în funcție de indicele de inflație

170. Cu privire la actualizarea pensiilor de serviciu, prin Decizia nr.467 din 2 august 2023, paragraful 157, Curtea a statuat că „din perspectiva securității juridice în cadrul sistemului judiciar, înlocuirea actualizării pensiei de serviciu în raport cu indemnizația de încadrare brută lunară pentru

judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, cu actualizarea sa în funcție de indicele de inflație – s.n.] aduce în discuție o lipsă de previzibilitate a statutului juridic al persoanelor care, la data intrării în vigoare a legii, fac parte din sistemul justiției. Aceste persoane pierd un element al statutului lor consolidat la data intrării în profesie. Prin urmare, legiuitorul trebuie să facă diferența între persoanele deja aflate în structura sistemului judiciar și cele care încă nu au accesat acest sistem la data intrării în vigoare a legii. Dacă în primul caz o reglementare precum cea analizată nu poate fi acceptată, în cel de-al doilea caz legiuitorul are o marjă de apreciere tocmai pentru că persoana va fi capabilă să previzioneze parcursul său profesional, precum și drepturile care decurg din acesta, încă de la momentul intrării în profesie. Prin urmare, [soluția legislativă criticată – s.n.] încalcă art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta sa de securitate juridică și calitate a legii, prin raportare la art.124 alin.(3) din Constituție în privința celor care fac parte din sistemul justiției, la data intrării în vigoare a legii.”

171. În acest sens, Curtea observă că art.213 alin.(2) din Legea nr.303/2022 stabilește că *„Pensiile de serviciu, inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează, din oficiu, în fiecare an cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică”, în timp ce art.V din Legea nr.282/2023 prevede: „Prin derogare de la prevederile art.213 alin.(2) din Legea nr.303/2022, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, pentru persoanele care au decizii de pensionare sau îndeplinesc condițiile de pensionare până la data de 1 ianuarie 2024, precum și pentru persoanele în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile de serviciu, inclusiv pensia de invaliditate și pensia de urmaș, se actualizează procentual ori de câte ori se majorează indemnizația de încadrare brută lunară pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Actualizarea se realizează prin aplicarea, asupra cuantumului pensiei, a procentului de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare pentru judecătorii sau procurorii în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional. Cuantumul net al pensiei de serviciu actualizate nu poate depăși 100% din venitul net, la data actualizării, al unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, cu excepția pensiilor de serviciu ale persoanelor prevăzute la art.III alin.(2) și (3). Data actualizării, procentul de majorare a indemnizației de încadrare brute lunare și, după caz, venitul net la data actualizării al unui judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad profesional, se comunică Casei Naționale de Pensii Publice sau casei de pensii teritoriale ori sectoriale competente de către ordonatorii principali de credite implicați.”* Art.III alin.(2) și (3) din Legea nr.282/2023 prevede: *„(2) Persoanele prevăzute la art.211 alin.(1) din Legea nr.303/2022, cărora le-au fost emise decizii de pensionare până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se consideră că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu în cuantumul stabilit prin aceste decizii potrivit reglementărilor anterioare intrării în vigoare a prezentei legi. (3) Dispozițiile alin.(2) se aplică în mod corespunzător și persoanelor care au decizii de pensionare emise după data intrării în vigoare a prezentei legi în baza unor cereri înregistrate la casele de pensii înainte de data intrării în vigoare a acesteia, precum și celor care îndeplinesc condițiile de pensionare până la data intrării în vigoare a prezentei legi.”*

172. Curtea reține că eliminarea unei forme speciale de actualizare a pensiei de serviciu ce are drept consecință revenirea la regula generală, care constă în actualizarea acesteia cu rata medie anuală a inflației, nu contravine securității juridice. Astfel, în privința persoanelor care au accesat sistemul justiției anterior Legii nr.282/2023 și care nu îndeplinesc condițiile de pensionare la data intrării în vigoare a legii menționate, legiuitorul poate adapta mecanismul de actualizare a pensiei de serviciu și, de asemenea, are posibilitatea de opta, în viitor, în funcție de politica sa economică, pentru reglementarea unei alte forme de actualizare. Prin urmare, în lipsa unei reglementări constituționale exprese care să stabilească o anumită modalitate de actualizare a pensiilor, în general, și a celor de serviciu, în special, legiuitorul are o marjă de apreciere în alegerea modalității de actualizare a pensiei de serviciu, în funcție de resursele bugetare de care statul dispune.

173. Cu privire la invocarea Deciziei nr.126 din 11 martie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.666 din 16 ianuarie 2025, Curtea reține că prin această decizie instanța constituțională a lăsat la latitudinea legiuitorului posibilitatea reconfigurării modalității de actualizare a pensiei de serviciu, cu condiția ca aceasta să nu ducă la coexistența mai multor modalități de actualizare în cadrul aceleiași categorii socioprofesionale. Ca atare, din perspectiva acestei decizii, problema ridicată de autoarea obiecției de neconstituționalitate vizează extinderea excepțiilor menținute prin legea criticată și la situația personalului în funcție la data intrării în vigoare a legii criticate și care la data menționată nu îndeplinește condițiile de pensionare. Or, o asemenea chestiune pune în discuție, astfel cum s-a arătat la paragraful anterior, o opțiune legislativă, cu alte cuvinte un act de legiferare, ce ține de competența exclusivă a legiuitorului. Conform art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului. Ca atare, Curtea nu se poate

substitui Parlamentului pentru a completa reglementarea criticată în sensul menționat de autoarea obiecției.

174. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 19 iunie 2012, pronunțată în cauza *Khoniakina împotriva Georgiei*, paragraful 79, examinând problema eliminării actualizării pensiei de serviciu a judecătorilor cu indemnizația celor aflați în funcție, a statuat că, având în vedere marja largă de apreciere a statului pârât în ceea ce privește echilibrarea drepturilor aflate în joc în legătură cu politicile economice în contextul unor procese tranzitorii complexe și respectarea intereselor publice generale, a concluzionat că întreruperea cerinței de ajustare în ceea ce privește prestația specială de pensie nu a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. Ca atare, art.1 din Primul Protocol adițional la Convenție nu a fost încălcat.

175. Prin urmare, art.V alin.(6) din lege nu încalcă, sub aspectul analizat, art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.124 alin.(3), art.147 alin.(4) și art.148 alin.(2) din Constituție.

176. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art.I pct.1, 2 și 4, ale art.III pct.1 și 2, ale art.IV și ale art.V alin.(3)–(7) din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, precum și legea în ansamblul său sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 februarie 2026.

OPINIE CONCURRENTĂ

1. În acord cu soluția adoptată - cu majoritate de voturi - prin Decizia nr.153 din 18 februarie 2026, considerăm că dispozițiile art.I pct.1 din legea criticată sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Totuși, apreciem că instanța constituțională ar fi avut competența de a examina modul în care s-a realizat reducerea cuantumului pensiei de serviciu. Evident, este inadmisibilă formularea din oficiu a criticilor de neconstituționalitate, însă, din motivarea autorului obiecției transpare ideea de excesivitate a reducerii operate, astfel că evaluarea Curții putea să vizeze acest aspect din perspectiva acceptării unei reduceri a cuantumului în mod gradual, în intervalul de tranziție reglementat în privința vârstei de pensionare.

2. Mai mult, prin Decizia nr.1018/2010, Curtea a examinat constituționalitatea unor dispoziții legale dintr-o perspectivă neantamată de autorul sesizării [„Independent de criticile de neconstituționalitate cuprinse în sesizarea Președintelui României ...”] în condițiile în care decizia respectivă viza un domeniu care făcuse, în prealabil, obiectul unei alte decizii de neconstituționalitate. Astfel, analiza subsecventă a Curții trebuie să aibă în vedere considerentele de principiu și soluția deciziei anterior pronunțate.

3. În cauza de față, ținând seama atât de critica formulată, cât și de modul în care Curtea a examinat constituționalitatea unor măsuri de punere de acord a legislației cu decizia de neconstituționalitate, se poate observa că domeniul pensiilor de serviciu al personalului din sistemul justiției a făcut obiectul Deciziei nr.467/2023, decizie de constatare a neconstituționalității. În respectiva decizie, Curtea a analizat creșterea vârstei de pensionare în privința personalului din sistemul justiției și a observat lipsa reglementărilor tranzitorii pentru implementarea vârstei de pensionare de 60 de ani. Curtea a statuat că rolul dispozițiilor tranzitorii este acela de a permite o trecere graduală și firească în timp de la situația de fapt și de drept existentă la cea urmărită/avută în vedere de noua reglementare. Această tranziție nu presupune o escamotare a situației-premisă, ci acceptarea acesteia pentru a se realiza evoluția treptată către finalitatea urmărită. De asemenea, tranziția nu poate fi realizată *ex abrupto*, ci este necesară o abordare echilibrată și rațională, care să asigure previzibilitatea normativă în domeniul vizat. Atingerea rezultatului urmărit se realizează în timp, în mod firesc, astfel ca destinatarii actului să nu fie expuși unor situații aleatorii pe care însăși reglementarea normativă adoptată o creează (Decizia nr.467/2023, paragraful 123). În consecință, Curtea a constatat neconstituționalitatea legii.

4. Legea criticată, chiar dacă nu este o lege de punere în acord cu Decizia nr.467/2023, ci o continuare a liniei impuse de aceasta (condiții mai restrictive în privința regimului juridic aplicat pensiilor de serviciu), se poate considera că ea continuă linia normativă impusă de legea inițială de punere de acord (Legea nr.282/2023), ceea ce înseamnă că instanța constituțională, fără vreo altă condiționare, are competența de a verifica constituționalitatea acesteia prin prisma criteriilor de constituționalitate rezultate din Decizia nr.467/2023.

5. Astfel, se observă că legea criticată instituie o reducere *ex abrupto* a cuantumului pensiei de serviciu, cu alte cuvinte, după intrarea ei în vigoare persoanele care se vor pensiona sub imperiul ei vor suporta o reducere imediată a pensiei de serviciu cu cel puțin 30%. Mai exact, baza de calcul a pensiei de serviciu va scădea imediat **de la 80% la 55% din indemnizația brută**, iar suma astfel obținută va fi la rândul ei limitată, **de la 100% la 70% din indemnizația netă**. Or, dacă s-a stabilit drept criteriu de constituționalitate necesitatea reglementării normelor intertemporale atunci când reforma pensiilor de serviciu a vizat vârsta de pensionare, același raționament ar fi fost valabil pentru reforma privind cuantumul pensiei de serviciu. Ca atare, ar fi fost necesară o asemenea evaluare a constituționalității noii reglementări în coordonatele deja stabilite prin Decizia nr.467/2023.

6. Jurisprudența Curții a subliniat importanța normelor tranzitorii (a se vedea Decizia nr.402/2024), care trebuie să creeze cadrul necesar unei receptări organice în ordinea normativă a noilor soluții legislative promovate, și anume cu respectarea principiului securității juridice. Astfel, apreciem că ar fi fost necesară și examinarea acestui aspect în decizia la care am redactat prezenta opinie concurentă.

7. Am considerat necesare aceste precizări, care, fără a contesta competența legiuitorului de a reglementa cuantumul pensiilor de serviciu și fără a afecta constatările Curții, aduc în discuție importanța normelor tranzitorii și, totodată, se pot constitui într-o modalitate de reglementare a conflictului de constituționalitate în coordonatele principiului colaborării loiale între autoritățile/instituțiile statului, colaborare care presupune atât respectul față de lege, cât și respectul reciproc între autoritățile/instituțiile statului, ca expresie a unor valori constituționale asimilate, asumate și promovate, în scopul asigurării echilibrului între puterile statului (a se vedea și Decizia nr.617/2017, paragraful 107).

Judecător,
Mihaela Ciochină

Judecător,
Asztalos Csaba-Ferenc

Judecător,
Mihai Busuioc

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că obiecția de neconstituționalitate formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție trebuia admisă și constatată neconstituționalitatea dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu pentru motivele ce urmează a fi expuse.

Pentru început, facem precizarea că ne menținem întru totul argumentele expuse în Opinia separată formulată la Decizia nr.479 din 20 octombrie 2025, publicată în M.Of. nr.1036 din 10 noiembrie 2025, și le completăm cu cele ce urmează:

1. În ceea ce privește **cuantumul pensiei de serviciu nete** de care ar putea beneficia un magistrat potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, subliniem că acesta ar putea reprezenta cel mult 70% din ultimul venit net. Or, un asemenea nivel al pensiei de serviciu se îndepărtează în mod vădit de standardele stabilite în jurisprudența Curții Constituționale. Astfel, prin Decizia nr.900/2020, Curtea a statuat că pensia de serviciu a magistraților constituie o componentă esențială a statutului acestora și o garanție a independenței justiției, fiind menită să asigure menținerea unui nivel al veniturilor cât mai apropiat de cel realizat în perioada de activitate. În același sens, prin Decizia nr.467/2023, Curtea a reafirmat că legiuitorul poate interveni asupra modului de calcul al pensiilor de serviciu, însă fără a afecta substanța dreptului și fără a conduce la diminuări care să compromită rolul constituțional al acestei instituții sau să o transforme într-un beneficiu pur formal.

Raportat la aceste repere jurisprudențiale, plafonarea pensiei de serviciu la 70% din ultimul venit net conduce la o reducere semnificativă până la anihilare a raportului dintre ultimul venit și pensie, fiind de natură să golească de conținut garanțiile constituționale anterior menționate.

Mai mult, mecanismul instituit de lege conduce, în mod indirect, la lipsirea de efecte a pensiei de serviciu, întrucât, în numeroase situații, pensia contributivă din sistemul public va depăși cuantumul pensiei de serviciu astfel plafonate. Într-o asemenea ipoteză, beneficiul specific statutului magistratului devine iluzoriu, fiind absorbit de regulile sistemului general de pensii, contrar celor reținute de Curte în deciziile menționate, care subliniază necesitatea menținerii caracterului efectiv al pensiei de serviciu.

În acest sens, relevant este Raportul de expertiză contabilă extrajudiciară, întocmit de un expert contabil judiciar la cererea unui număr semnificativ de magistrați, prin care s-a realizat o evaluare a impactului financiar care îl va determina aplicarea noii legi cu privire la cuantumul pensiei de serviciu a magistraților. Spre exemplificare, reținem cazul concret adus la cunoștință de către Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la plafonarea care s-ar reflecta în valoare orientativă la suma de 14.242 lei pentru judecătorii cu grad de curte de apel, respectiv procurorii cu grad de parchet de pe lângă curte de apel. Astfel, un judecător pensionat la vârsta de 65 de ani, cu grad profesional de curte de apel, având un punctaj total de 175,56 puncte, beneficiază în prezent de o pensie în sistemul public de 14.833 lei, calculată la o valoare a punctului de referință de 81 lei. Or, potrivit art.84 din Legea nr.360/2023, valoarea punctului de referință se majorează anual cu rata medie a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat. În aceste condiții, este inevitabil ca pensia contributivă din sistemul public să crească progresiv și să depășească, într-un interval scurt, pensia de serviciu plafonată conform legii criticate. De altfel, chiar majorarea deja anunțată de Guvern a valorii punctului de referință la 91 lei ar determina, în exemplul menționat, un cuantum al pensiei contributive de 15.976 lei, superior nivelului pensiei de serviciu corespunzătoare aceluiași grad profesional. În mod evident, majorările ulterioare ale valorii punctului de referință, operate potrivit formulei legale, vor accentua această diferență.

Diminuarea substanțială și nejustificată a venitului la momentul pensionării, până sub nivelul care ar rezulta din aplicarea principiului contributivității, iar pentru generațiile care vor intra în sistem după intrarea în vigoare a legii chiar sub această limită, constituie o intervenție legislativă de natură să afecteze statutul constituțional al magistratului și garanțiile independenței justiției.

Din perspectivă tehnico-juridică, pensia de serviciu a magistraților nu reprezintă un simplu beneficiu de asigurări sociale, ci o componentă a statutului profesional, menită să asigure continuitatea unui nivel adecvat al veniturilor și după încetarea funcției, în considerarea incompatibilităților, restricțiilor și exigențelor specifice profesiei. În măsura în care reglementarea conduce la stabilirea unui cuantum inferior celui rezultat din sistemul contributiv general sau la o reducere semnificativă a raportului dintre ultimul venit și pensie, aceasta afectează însăși rațiunea instituirii pensiei de serviciu.

Or, în măsura în care reglementarea analizată conduce la stabilirea unui cuantum al pensiei de serviciu inferior celui rezultat din sistemul contributiv general sau la o reducere semnificativă a raportului dintre ultimul venit și pensie, aceasta afectează însăși rațiunea instituirii acestui tip de pensie și îi golește de conținut funcția constituțională. O asemenea soluție normativă este susceptibilă să genereze o presiune indirectă asupra magistratului, prin afectarea previzibilității și stabilității statutului său profesional, inclusiv sub aspectul securității financiare post-carieră.

În consecință, o reglementare care determină, în mod sistematic, diminuarea nivelului pensiei de serviciu sub standardul justificat de statutul constituțional al magistratului nu poate fi calificată drept o simplă opțiune de politică legislativă în materia pensiilor, ci reprezintă o măsură care afectează substanța garanțiilor instituționale ale independenței justiției, contrar art.1 alin. (5) și art.124 alin. (3) din Constituție, astfel cum acestea au fost interpretate în jurisprudența Curții Constituționale, inclusiv prin Deciziile nr.900/2020 și nr.467/2023.

Prin urmare, **reglementarea supusă controlului de constituționalitate nu doar că reduce nejustificat nivelul pensiei de serviciu, dar creează premisele eliminării sale în plan efectiv, transformând-o într-un drept pur teoretic.** O asemenea soluție legislativă este susceptibilă să contravină exigențelor constituționale referitoare la protecția statutului magistraților, la securitatea juridică și la respectarea jurisprudenței Curții Constituționale, astfel cum aceasta rezultă, între altele, din Deciziile nr.900/2020 și nr.467/2023.

În acest context, ne punem întrebarea care mai este rațiunea adoptării unei asemenea legi al cărei titlu vizează acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, atâta vreme cât pensia de serviciu este în fapt anulată, iar noua lege ignoră statutul constituțional al magistraților. Se ridică, astfel, problema coerenței și finalității reglementării, respectiv dacă aceasta urmărește în mod real reformarea sistemului sau, dimpotrivă, conduce la golirea de conținut a unei instituții juridice consacrate atât legislativ, cât și constituțional.

Or, în măsura în care pensia de serviciu a magistraților reprezintă o garanție a independenței justiției și un corolar al statutului special al acestei categorii profesionale, orice intervenție legislativă care îi afectează substanța trebuie analizată nu doar prin prisma oportunității politice, ci mai ales din perspectiva conformității cu dispozițiile constituționale și cu jurisprudența constantă a Curții Constituționale. De altfel, revirimentul jurisprudențial trebuie să aibă o temeinică fundamentare și nu se

poate baza exclusiv pe elemente de oportunitate (politică) de reglementare. O reglementare care, sub aparența menținerii instituției, ajunge să o suprimă în mod indirect, ridică serioase semne de întrebare cu privire la respectarea principiilor securității juridice, previzibilității legii și protecției încrederii legitime.

În acest cadru, devine esențial a se evalua dacă soluția legislativă adoptată reflectă o veritabilă bună-credință a legiuitorului, în sensul art.1 alin. (5) din Constituție, sau dacă aceasta reprezintă o modalitate de eludare a exigențelor constituționale printr-o reformulare formală a instituției. **Principiul loialității constituționale** impune legiuitorului nu doar obligația de a nu contraveni în mod direct normelor fundamentale, ci și pe aceea de **a nu le lipsi de efecte prin mecanisme indirecte, care păstrează denumirea unei instituții, dar îi înlătură conținutul esențial.**

Prin urmare, analiza scopului acestei legi trebuie să vizeze atât proporționalitatea măsurilor adoptate, cât și compatibilitatea lor cu rolul constituțional al magistraturii, cu exigențele independenței justiției și cu standardele stabilite în jurisprudența constituțională. În absența unei justificări obiective și rezonabile, precum și a unui raport adecvat între scopul declarat și efectele produse, intervenția legislativă nu poate fi calificată decât ca fiind arbitrară și, implicit, contrară principiilor statului de drept.

2. În continuare, apreciem că **renunțarea la mecanismul actual de actualizare a pensiilor de serviciu prin aplicarea procentului de majorare a indemnizațiilor de încadrare ale judecătorilor și procurorilor în activitate** — atât pentru persoanele care au decizii de pensionare ori îndeplinesc condițiile de pensionare până la data intrării în vigoare a legii, cât și pentru cele aflate în funcție la aceeași dată — **este contrară considerentelor reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.467/2023.**

Astfel, analizând constituționalitatea unei soluții legislative similare, care înlocuia actualizarea pensiei de serviciu în raport cu veniturile magistraților în activitate cu o actualizare exclusiv în funcție de indicele de inflație, Curtea a constatat că o asemenea intervenție legislativă afectează securitatea juridică în cadrul sistemului judiciar. Curtea a reținut, în esență, că o astfel de reglementare „aduce în discuție o lipsă de previzibilitate a statutului juridic al persoanelor care, la data intrării în vigoare a legii, fac parte din sistemul justiției”, întrucât acestea pierd un element al statutului profesional consolidat la momentul intrării în profesie. În acest context, Curtea a subliniat obligația legiuitorului de a distinge între persoanele deja aflate în sistemul judiciar la data intrării în vigoare a legii și cele care vor accede ulterior în profesie. Dacă, în privința primei categorii, o reglementare de natură să modifice mecanismul de actualizare a pensiei de serviciu nu poate fi acceptată, în privința celei de-a doua categorii legiuitorul dispune de o marjă de apreciere, întrucât persoanele vizate își pot prevedea parcursul profesional și drepturile aferente încă de la momentul intrării în profesie. Prin urmare, Curtea a concluzionat că dispozițiile analizate în acea cauză încalcă art.1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la securitatea juridică și calitatea legii, prin raportare la art.124 alin. (3) din Constituție privind independența justiției, în ceea ce privește persoanele care fac parte din sistemul judiciar la data intrării în vigoare a legii (paragraful 157).

Raportat la aceste considerente obligatorii, soluția legislativă analizată, care elimină actualizarea pensiei de serviciu în funcție de evoluția indemnizațiilor magistraților în activitate pentru persoanele deja integrate în sistem ori deja pensionate, afectează un element esențial al statutului acestora și generează o atingere directă adusă principiului securității juridice, în același termenii constatați de Curtea Constituțională în Decizia nr.467/2023.

Deși legiuitorul dispune de o marjă de apreciere în configurarea sistemului de pensii, această marjă este substanțial restrânsă atunci când sunt afectate garanții constituționale esențiale, precum independența justiției și statutul magistraților. În materia pensiilor de serviciu, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că intervenția legislativă este admisibilă numai în măsura în care nu afectează substanța dreptului și nu goleşte de conținut garanțiile instituționale asociate acestuia.

În acest sens, **orice reglementare referitoare la pensia de serviciu a magistraților trebuie să respecte limite stricte: nu poate transforma această pensie într-o prestație pur contributivă, lipsită de specificul său constituțional, și nici nu poate reduce cuantumul acesteia sub un prag rezonabil**, raportat la nivelul responsabilităților, incompatibilităților și interdicțiilor care au caracterizat întreaga carieră a magistratului. O asemenea diminuare ar echivala cu negarea rolului pensiei de serviciu ca element esențial al statutului profesional și ca instrument de protecție a independenței justiției.

Mai mult, pensia de serviciu trebuie analizată nu izolat, ca un beneficiu individual, ci ca parte a unui ansamblu de garanții instituționale care asigură funcționarea autorității judecătorești într-un stat de drept. Stabilitatea și previzibilitatea drepturilor aferente statutului magistratului, inclusiv sub aspectul protecției sociale post-carieră, contribuie la consolidarea independenței acestuia, eliminând eventuale vulnerabilități sau presiuni indirecte ce ar putea afecta exercitarea imparțială a atribuțiilor.

Secțiunea dedicată impactului financiar asupra bugetului general consolidat (Secțiunea a 4-a) **nu conține nicio evaluare efectivă a consecințelor bugetare ale măsurilor propuse.** Tabelul aferent este lăsat integral necompletat, fără a fi indicate modificările preconizate ale veniturilor bugetare, ale cheltuielilor sau impactul financiar net estimat pentru perioada 2025–2029. De asemenea,

lipsească calculele detaliate care să fundamenteze soluțiile legislative, scenariile de evoluție bugetară și analiza cost-beneficiu a reformei. O asemenea omisiune relevă un deficit evident de fundamentare și transparență, făcând imposibilă evaluarea sustenabilității financiare, a necesității și a proporționalității măsurilor adoptate, contrar exigențelor privind calitatea și previzibilitatea legii.

În consecință, deși rațiuni de politică bugetară pot justifica, în principiu, ajustări ale sistemului de pensii, acestea nu pot prevala asupra obligației constituționale a statului de a garanta independența autorității judecătorești. Argumentele de natură bugetară, legitime în sine, nu pot fundamenta măsuri care aduc atingere substanței garanțiilor statutului magistratului, întrucât independența justiției constituie una dintre valorile fundamentale ale ordinii constituționale și nu poate fi relativizată prin considerente financiare conjuncturale.

În același timp, deși proiectul de lege își justifică intervenția prin necesitatea corectării inechităților dintre „toți beneficiarii de pensii plătite din fonduri publice”, **reglementarea are un caracter vădit subiectiv și selectiv**. Astfel, proiectul nu aduce nicio modificare pensiilor de serviciu ale altor categorii profesionale reglementate prin acte normative distincte, precum personalul militar și asimilat (din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale), personalul diplomatic, membrii Curții de Conturi, funcționarii parlamentari, precum și alte categorii de beneficiari ai pensiilor speciale.

În absența unei justificări obiective și rezonabile pentru acest tratament diferențiat, intervenția legislativă apare ca fiind incoerentă în raport cu scopul declarat și susceptibilă să creeze noi dezechilibre, în loc să le corecteze. Mai mult, lipsa unei evaluări financiare globale, care să analizeze impactul asupra ansamblului pensiilor de serviciu finanțate din fonduri publice, confirmă caracterul parțial și insuficient fundamentat al reformei.

Prin urmare, aceste deficiențe sunt de natură să atragă încălcarea art.1 alin. (5) din Constituție, sub aspectul cerințelor de calitate, previzibilitate și fundamentare a legii, precum și a art.16 alin. (1) din Constituție, referitor la principiul egalității în drepturi, întrucât măsurile propuse instituie un tratament diferențiat între categorii aflate în situații comparabile, fără o justificare obiectivă și rezonabilă.

Din perspectiva standardelor stabilite în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului, reglementarea criticată este susceptibilă să afecteze garanțiile materiale ale independenței justiției și să introducă o ingerință disproporționată în drepturile patrimoniale ale magistraților.

În jurisprudența CJUE s-a statuat în mod constant că independența judecătorilor, ca element esențial al statului de drept și al protecției jurisdicționale efective prevăzute de art.19 alin. (1) TUE, presupune existența unor garanții statutare adecvate, inclusiv sub aspectul remunerației și al protecției sociale. Aceste garanții trebuie să fie suficiente pentru a elimina orice presiune externă susceptibilă să influențeze exercitarea atribuțiilor judiciare și să asigure stabilitatea statutului profesional al magistraților pe întreaga durată a carierei, inclusiv ulterior încetării funcției. Astfel, în virtutea **criteriului nivelului adecvat al remunerației/pensiei**, jurisprudența CJUE a statuat că „[Nivelul remunerației judecătorilor trebuie să fie suficient de ridicat, având în vedere contextul socioeconomic al statului membru în cauză, pentru a le conferi o independență economică certă, de natură să îi protejeze împotriva riscului ca eventuale intervenții sau presiuni exterioare să poată dăuna neutralității deciziilor lor]” (C-762/23, punctul 35; Hotărârea din 7 februarie 2019, Escibano Vindel, C-49/18, EU:C:2019:106, punctele 70-73). Acest criteriu „este valabil *mutatis mutandis* pentru judecătorii pensionați”, întrucât „faptul că judecătorii în activitate au garanția că vor primi, după pensionare, o pensie suficient de ridicată este de natură să îi protejeze împotriva riscului de corupție în perioada lor de activitate” (C-762/23, punctul 37), făcând trimitere la Carta europeană privind statutul judecătorilor care prevede că nivelul pensiei trebuie să fie „cât mai apropiat posibil de acela al **ultimei remunerații**” (punctul 38). De asemenea, criteriul justificării prin obiectiv de interes general – Măsura trebuie justificată de un obiectiv de interes general, precum „imperativul eliminării unui deficit public excesiv, în sensul articolului 126 alineatul (1) TFUE” (C-762/23, punctul 26), iar rațiunile bugetare „trebuie să fie explicate în mod clar” (C-762/23, punctul 27). În măsura în care intervenția legislativă conduce la o diminuare semnificativă și nejustificată a pensiei de serviciu până la anihilarea ei ori la o lipsă de previzibilitate a regimului acesteia, legiuitorul român se îndepărtează de la reperele fixate de CJUE și creează riscul afectării garanțiilor materiale ale independenței justiției, incompatibil cu exigențele dreptului Uniunii.

Din perspectiva Convenției europene a drepturilor omului, pensia de serviciu intră în sfera de protecție a art.1 din Protocolul nr.1, constituind un „bun” în sensul autonom al Convenției, în măsura în care există o bază legală suficientă și o așteptare legitimă privind acordarea și menținerea acesteia. Curtea de la Strasbourg a statuat că statul poate interveni asupra prestațiilor sociale, însă o asemenea ingerință trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim de interes general și să păstreze un just echilibru între interesul public și protecția drepturilor individuale. Reducerile substanțiale, imprevizibile sau care afectează esența dreptului pot conduce la ruperea acestui echilibru și la constatarea unei ingerințe disproporționate.

În cauza de față, diminuarea nivelului pensiei de serviciu, eliminarea unor mecanisme de actualizare ori transformarea acesteia într-o prestație apropiată sau mai redusă de pensia contributivă generală sunt de natură să afecteze așteptările legitime ale magistraților și să creeze o sarcină individuală excesivă, în special pentru persoanele deja aflate în sistem. O asemenea intervenție este susceptibilă să ridice probleme atât sub aspectul protecției dreptului de proprietate, cât și al cerințelor de securitate juridică și previzibilitate a legii, recunoscute în mod constant în jurisprudența CEDO.

Analizată prin prisma dreptului european, legea criticată apare ca fiind de natură să afecteze standardele privind independența justiției și protecția bunurilor, întrucât **introduce o ingerință cu caracter structural asupra statutului material al magistraților, fără a asigura un raport rezonabil de proporționalitate între obiectivul urmărit și impactul asupra drepturilor și garanțiilor acestora.** Aceste considerente converg spre concluzia că actul normativ supus controlului este incompatibil atât cu exigențele constituționale interne, cât și cu obligațiile europene asumate de statul român.

De asemenea, principiul egalității de tratament impune ca **regimurile tranzitorii** instituite de legiuitor să nu producă diferențe arbitrare sau efecte vădit discriminatorii între diferitele categorii de destinatari ai normei. În materia statutului magistraților, această exigență are o importanță sporită, întrucât orice tratament juridic diferențiat care afectează garanțiile materiale ale funcției poate avea consecințe nu doar asupra drepturilor individuale, ci și asupra percepției publice privind independența autorității judecătorești.

Din perspectiva dreptului Uniunii Europene, Curtea de Justiție a subliniat că normele naționale privind remunerația judecătorilor trebuie să fie concepute astfel încât să excludă orice risc de presiune externă și să nu genereze, în percepția justițiabililor, îndoieli legitime cu privire la independența acestora. Astfel, în cauza C-762/23 (punctul 23), Curtea a statuat că „normele naționale referitoare la remunerația judecătorilor nu trebuie să dea naștere în percepția justițiabililor unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în cauză”. Această cerință are caracter general și se aplică tuturor judecătorilor, indiferent de vechimea, momentul numirii sau regimul juridic tranzitoriu aplicabil.

Aceleași exigențe rezultă și din ordinea constituțională internă. Potrivit art.16 alin. (1) din Constituție, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar art.124 alin. (3) consacră independența judecătorilor, care presupune existența unor garanții statutare uniforme, stabile și previzibile. În jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a reținut că diferențele de tratament juridic sunt permise numai dacă se întemeiază pe criterii obiective și rezonabile și dacă există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit, inclusiv în materia reglementărilor tranzitorii care privesc statutul profesional sau drepturile aferente acestuia.

În consecință, **instituirea unor regimuri tranzitorii care conduc la diferențe semnificative de tratament între judecători aflați în situații comparabile** — de exemplu, între cei deja în funcție și cei care se vor pensiona ulterior sau între generații diferite de magistrați — **este de natură să afecteze coerența statutului profesional și să creeze aparența unor garanții inegale ale independenței.** O asemenea soluție legislativă poate genera percepția că nivelul protecției materiale a independenței judecătorului depinde de factori temporali sau conjuncturali, ceea ce contravine atât art.16 alin. (1) și art.124 alin. (3) din Constituție, cât și exigențelor dreptului Uniunii Europene privind protecția jurisdicțională efectivă, consacrate de art.19 alin. (1) TUE.

Prin urmare, în lipsa unei justificări obiective și rezonabile pentru tratamentul diferențiat instituit, precum și a demonstrării caracterului său necesar și proporțional, dispozițiile criticate sunt susceptibile să încalce principiul egalității în drepturi, garanțiile constituționale ale independenței justiției și standardele europene aplicabile. În aceste condiții, se impune constatarea neconstituționalității soluției legislative analizate.

Pentru toate argumentele expuse, apreciem că **intervențiile legislative care diminuează semnificativ până la anihilare pensia de serviciu a magistraților sau îi alterează natura juridică afectează nu doar drepturi individuale, ci însăși arhitectura constituțională a independenței justiției ca o componentă esențială a statului de drept.**

Judecători,

Gheorghe Stan

Cristian Deliorga